Ajándék telefon az olvasónak!

5 helyes válasz, és az Öné lehet! – részletek a 31. oldalon

• HANG ÉS KÉP • TÁVKÖZLÉS • HARDVER • SZOFTVER • TESZT • INTERNET •

InfoKrónika

I. ÉVFOLYAM 7. SZÁM 2001. SZEPTEMBER 20.

ÁRA: 192 Ft

Legolcsóbb mobilok

Már 13 000 forinttól

Jó a memóriája?

– avagy a számítógép emlékezete

Zene a zsebben

Infosztori ◆ Pingvines lemezek ◆ Négyszemközt a neten

A TARTALOMBÓL

Egyórás ismeretség

Pár éve bombával sem lehetett kirobbantani a számítógép mellől, egyrészt mert számítógéppel dolgozom, de még inkább azért, mert volt egy nagyon-nagyon kedves elfoglaltságom, a chatelés. Órákat ültem a gép előtt, egyszerre több virtuális szobában nyomtam a csevelyt, beszélgettem mindenféle sületlenségről olyan emberekkel, akikről azt sem tudtam, kifélék-mifélék, de mindegy is volt. Legendákat hallottam arról, hogy párok jöttek össze a kiberrandin, sőt, volt olyan évfolyamtársam, aki a kedvesét is az interneten találta meg.

A rádióműsorban, ahol dolgozom, egy másik alkalommal vendégül láttunk egy házaspárt, akik pár héttel azelőtt tartották az esküvőjüket, természetesen (?) ők is a világhálón ismerkedtek meg. Én, a modern ember pedig elgondolkodtam azon, miként lehet, hogy bennem még soha nem merült fel a neten való ismerkedés, randevúkérés gondolata, netán, hogy így találjam meg álmaim asszonyát? Talán túl bizalmatlan lennék? Talán az volt az oka, hogy hiába töltöttem el céltalanul rengeteg időt a csevegőszobákban, valahogy tartós ismeretségre nem tudtam szert tenni, nyilván azért, mert nem találtam olyan embert, akivel szívesen leveleztem volna később is az „élet nagy dolgairól". Mire ráébredtem erre a tényre, el is ment a kedvem az egésztől, és egyik napról a másikra elfelejtettem az internetes csevegést.

Pár hete nagyon rosszul éreztem magam magánéletem alakulása miatt, s hogy ne legyek egyedül, ismét felléptem az egyik chatszobába. Hogy, hogy nem, volt egy ember, aki azt mondta, kíváncsi arra, mi bánt, és megpróbált lelket önteni belém. Miután megértette, hogy, chates nyelven szólva, „mi a pálya", azt mondta: van nekem egy ismerősöm, aki tud segíteni neked, add meg a mail címedet, és megkeres. Megadtam, és az ismeretlen ismerős megkeresett. Hogy ez az ismerős tud-e segíteni, vagy sem – bár nekem fontos –, a lényeg szempontjából kevésbé az. Mindenesetre jó volt megtapasztalni, hogy vannak a neten, akik meghallgatják a másikat, és el is gondolkoznak azon, amit mond – hogy nem csak céltalan egyórás ismeretségekből áll a virtuális világ.

Varga G. Gábor

INFOKRÓNIKA

Készült a Magyar Rádió és a PersonArt Kft. együttműködésével ■ A szerkesztőbizottság elnöke: Barát József ■ Főszerkesztő: Lónyai László ■ Felelős szerkesztő: Seleszt Ferenc ■ Szerkesztő: Tóth Ibolya ■ Művészeti szerkesztő: Horváth Imre ■ Hirdetési igazgató: Szaladnya Krisztina ■ Műszaki igazgató: Dujcsik Mariann ■ Szerkesztőség és kiadó: 1141 Budapest, Komócsy u. 5–7. ■ Telefon: 469-3030, fax: 469-3040 ■ E-mail cím: infokronika@infokronika.hu ■ Internetelérhetőség: http://www.infokronika.hu ■ Nyomda: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető Lendvai Lászlóné vezérigazgató ■ Terjeszti a Hírker Rt. és a Lapker Rt. ■ Megjelenik minden csütörtökön ■ Megrendelhető a kiadónál, levélben, telefonon vagy e-mailben. ISSN: 1587-3854

Partra vetett digitális halak

Melis Zoltán, az evezősök kapitánya saját magát teszteli

Töredelmesen bevallom, sejtelmem sem volt arról, hogy vízi sikersportjainkat ennyire átszövi a digitális technika. Kajak-kenusaink már hosszú évtizedek óta szállítják a világraszóló győzelmeket, s nemrég a Haller-Pető evezőspáros is kiharcolta a sportág első aranyát. Az interjú készítésekor mindkét csapat jól megérdemelt szabadságát töltötte, csak a „nagyfőnökök” őrizték a portát, s bemutatták a felkészülés technikai eszközeit.

Markovits Ferenc: ***Melis Zoltánnal, az evezősválogatott szövetségi kapitányával és dr. Györe István kutatóorvossal, a Sportkórház ergométeres laborjának vezetőjével a laboratóriumban találkoztam. Versenyző híján magát a kapitányt kértem meg, hogy mutassa be az evezőspadot, vagy szaknyelven szólva az ergométert. Milyen eredményt ért el Melis Zoltán?***

Dr. Györe István: Korosztályának megfelelőt, a sportteljesítménye válogatott szinten már nem minősíthető, de pulzusszáma és az oxigénfelvétele tükrözi az életkorának megfelelő egészséges ember értékét.

M. F.: ***Bemutatná az evezőspadot?***

Melis Zoltán: Mi evezős ergométernek hívjuk. Amerikai gyártmány, s ezekkel a gépekkel edzenek a világon mindenhol. Nagyon jó egyéni edzésterveket tudunk kidolgozni hozzá, de ha valaki a padon jó, még nem biztos, hogy jó evezős, hiszen hiányzik a víz és a hajó, a küzdelem az elemekkel. Persze a világ élvonalának azért jól egybevág a tesztje és az eredménye is. Például az elmúlt évek legjobb új-zélandi egypárevezőse olimpiai és világbajnok, egyben ergométeren is a legjobb, tehát azért van összefüggés.

M. F.: ***Mit lehet betáplálni a műszerbe, s mit lehet vele mérni?***

M. Z.: Van rajta egy kis komputer, ami méri az időt, a távolságot, a csapásszámot, a teljesítményt wattban, kiszámolja a kalóriafogyasztást. Mindezt el lehet menteni a kis komputer saját memóriájában. Azt mondom például a versenyzőnek, hogy húzzon tízszer háromezer métert, majd otthagyom. Az edzés végére megyek vissza, s a memóriából lehívom az összes „futam” eredményét. Ezt számítógéppel is összeköthetem, s akkor mindenféle nagy elemzéseket lehet ebből készíteni. Mi, edzők általában megelégszünk az alapadatokkal, a komolyabb méréseket pedig a Sportkórházban a „Dókival”, Györe István doktorral közösen készítjük el.

M. F.: ***A nagyvilágban még mire használják az ergométert?***

M. Z.: Több mint tíz éve nem hivatalos ergométeres VB-ket is rendeznek, Amerikából indult az új „sport”, de most hallottam, hogy a Nemzetközi Evezős Szövetség szeretné hivatalossá tenni. Kint 20–30 géppel megy a verseny, komputerrel összekötve, s az állás, a kishajók mozgása egy óriásvetítőn követhető. Sokszor tizenötezren is nézik, hiszen látványos, ahogy egy sportcsarnokban hajtanak a nagymenők. Mi is évente megrendezzük az evezős ergométer-bajnokságot, éppen most volt a 11., ahol mi is használtuk a számítógépes kivetítést.

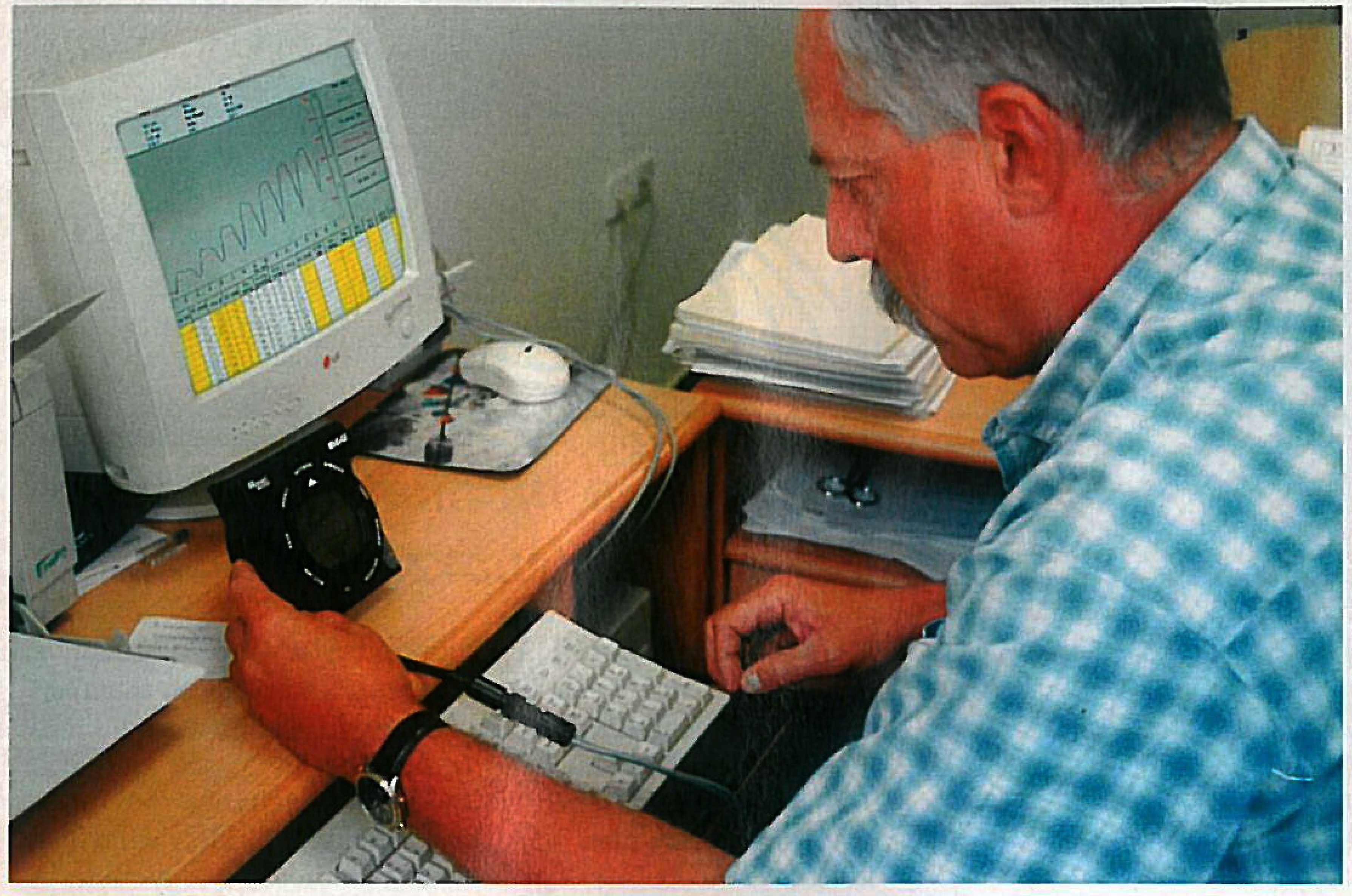
Melis Zoltán 1947-ben született. 1960-tól 20 évig a Csepel SC versenyzője, majd edzője, 1997 óta szövetségi kapitány. Kormányos nélküli négyesben 33-szoros bajnok, olimpiai és EB-ezüstérmes.

M. F.: ***Vannak-e viták az ergométer eredményein?***

M. Z.: Nincsenek, de az ergométertől félnek a versenyzők, mert azonnal látszik, hogy képesek-e teljesíteni a követelményeket. Az ergométer megmondja, milyen az állóképességed, tehát ha teljesíted a szintet, akkor alkalmas vagy a nemzetközi versenyzésre is. Persze viták mindig vannak, hogy miért nem kerülök be én is a válogatott keretbe, de nagyon sokszor az ergométer döntötte el, hogy melyik emberke jön egy bizonyos csapatba.

M. F.: ***A Haller–Pető páros világbajnoki győzelme a műszerekkel megjósolható volt?***

Dr. Gy. I.: Mint mindenkinek, így nekik is öt évre visszamenően számítógépben van az összes mérési eredményük, tehát modellezni lehet, hogy az adott évben milyen teljesítményszint várható. A szövetségi kapitány a versenyzők mozgásán még nem látta azt, amit a műszerek, mérések már előre jeleztek. Az egyértelmű, hogy aki ergométeren nem hozza a maximumot, az se az edzésen, se a versenyen nem rúg labdába.

Angyal Zoltán, a kajakosok kapitánya ellenőrzi az eredményeket

theater.hu – FOTÓ: ILOVSZKY BÉLA

M. F.: ***Angyal Zoltán, a kajak-kenu válogatott szövetségi kapitánya mikor találkozott sportágában számítógépes eszközökkel?***

Angyal Zoltán: 1994-ben egy magyar számítógépes cég sebességmérőhöz dolgozott ki programot, s azt alkalmaztuk először hazai vizeken. Szeretnénk továbbfejleszteni, hiszen az a fajta sebességmérő már egy kissé elavult. A műszer úgy működött, hogy a hajó aljára rászereltek egy propellert, amely jeleket adott le a hajó belsejében lévő kis adó-vevőnek, s az közvetítette a jeleket egy digitális műszerre, ami az egység elejére volt rászerelve. Így a versenyző ezen a Speed Boss nevű kis készüléken, mint egy kilométerórán azonnal láthatta, hogy milyen sebességgel, és csapásszámmal halad.

Előre be lehetett állítani a távolságot, a csapásszámot, a megtett métert, a maximális és a minimális sebességet. Az edzés után a készüléket rádughattuk egy laptopra, vagy számítógépre, s az adatsort át lehetett tölteni, amelyet az edző és a versenyző közösen elemezhetett. Ebből akár grafikon is készülhetett, s mondjuk 1000 métert így végig lehetett elemezni, hogy hol csökkent a sebesség, a csapásszám.

M.F.: ***Ez konkrét segítséget jelentett a versenyzőknek?***

A. Z.: Természetesen, mert itthon sajnos mi olyan pályákon edzünk, ahol 100 méterenként vannak lerakva a bóják vagy oszlopok, s ezek elég kevés adatot nyújtanak akkor, hogyha csak az időt mérjük, hiszen ezek túl nagy távok. A Speed Boss sokkal pontosabb, akár 20, vagy 50 méterenként is képes levenni az adatokat.

Így hajszálpontosan tudjuk, hol fárad el a versenyző, a csapásszám arányában hogyan változik a sebesség és más adat. A csapásszám mérése nélkül a szerkezet nem működik, így ennek a mérőcsövét még a lapátra kellett fölerősíteni egy zsinórral, ami zavarta a versenyzőket. Ma már sokkal modernebb sebességmérők is vannak, éppen a világbajnokságra felkészítő dunavarsányi táborba hozták le a műholdról működő sebességmérőt. Nagyon hasonlít a mobiltelefonra, ráerősíthető a hajóra, s igen pontosan jelzi a sebességet a globális helyzetmeghatározás segítségével.

Természetesen ez is összekapcsolható számítógéppel, s nemsokára elmegyünk a gyártó céghez, hátha ezzel támogatnak minket.

Angyal Zoltán 1953-ban született, az MHS, az Egyetértés, majd a Bp. Honvéd versenyzője, 10-szeres bajnok, 1971–76-ig válogatott, 1973-ban váltóban vb-ezüstérmes, 1977 óta edző a Bp. Honvédnál, 1997 óta szövetségi kapitány.

M. F.: ***Az EB után a csapat és az edzők szabadságukat töltik, s tudtommal van náluk egy kis műszer, pontosan micsoda?***

A. Z.: Az edzések élettani részét pulzusmérővel figyeljük kb.1995 óta. Ezeket ráerősítjük a versenyzőre, s az edzés után számítógéppel le tudjuk venni az adatokat.

Ma már olyan pulzusmérők is vannak, hogy nemcsak az edzés után, de közben is bele tudunk nyúlni a felkészítésbe. A pillanatnyi adatokat egy laptopon követheti az edző, akár a kísérő motorcsónakban is, 2–300 méteres körzeten belül képes átvenni a pulzusmérő által mért értékeket. Akár menetközben is változtathatunk az edzésmunkán, hogy gyorsabban, lassabban, vagy tessék jobban bemelegíteni. A rejtett betegségekre is figyelmeztethet ez a rendszer.

Markovits Ferenc
markovits.ferenc@droptposta.hu

FOTÓ: LAUKÓ ZOLTÁN

Férfi kajak négyesek versenye Szegeden, 2001 júniusában

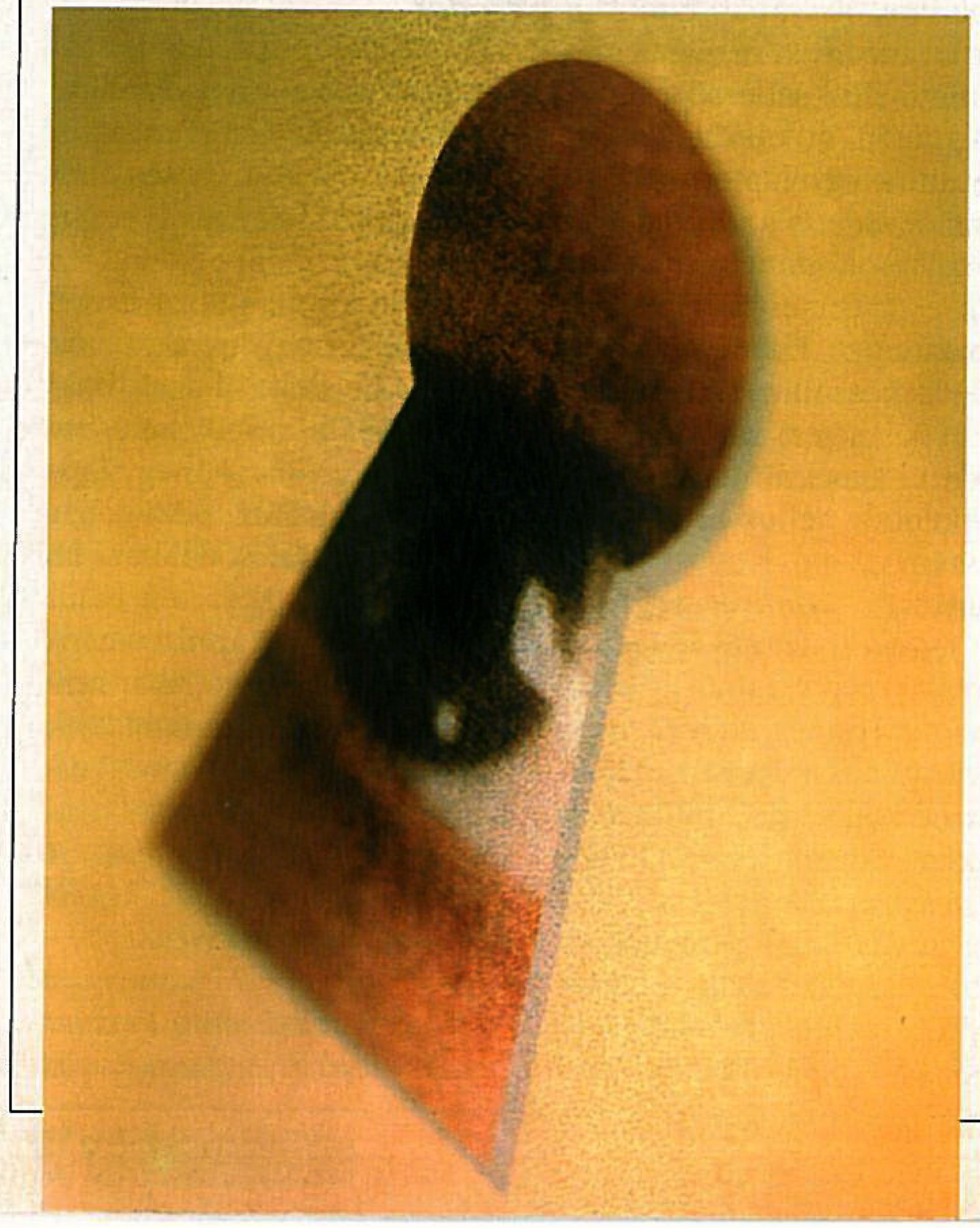

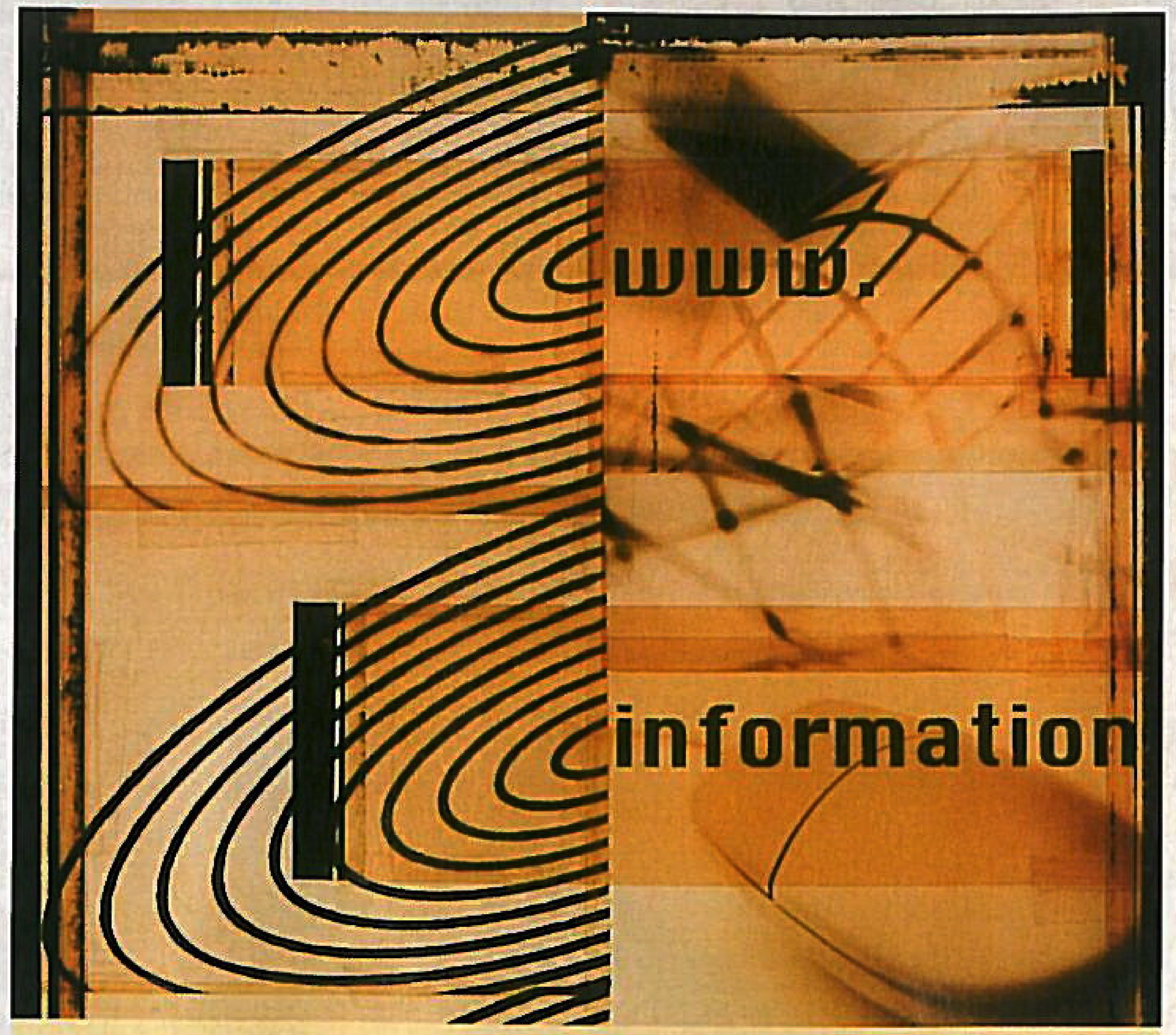
Elektronikus aláírás hitelesítésére jelentkeztek

(MTI) Az elektronikus aláírásról szóló törvény kapcsán eddig három társaság, a Matáv Rt., a NetLock Kft. és a Giro Rt. adta be a Hírközlési Főfelügyelethez (HíF) azt a dokumentációt, amely alapján hitelesítésszolgáltatókká válhatnak. Frischmann Gábor, a HíF megbízott elnöke elmondta: a felügyeletnek nem kell engedélyeznie a hitelesítésszolgáltatás megkezdését, csupán regisztrálja a jelentkezőket a dokumentáció alapján. A jelentkező cégek a dokumentáció beadását követő 31. napon kezdhetik meg hitelesítésszolgáltatásukat, a HíF pedig ellenőrzi, hogy az előírásoknak megfelelően teszik-e.

Szoftverrel kémkedett a felesége után

(Origo) Ha bűnösnek nyilvánítják, öt év börtön is várhat a 41 éves, Michigan állambeli Steven Paul Brownra, aki kémszoftvert helyezett el a tőle már jó ideje elidegenedett, de még vele egy háztartásban élő felesége személyi számítógépén. A férfi által telepített eBlaster program pontosan nyomon követi, milyen billentyűket üt le a megfigyelt gép használója, kinek milyen tartalmú elektronikus levelet küld, illetve milyen e-maileket kap, és azt is, hogy milyen internetes tartalmat hív le. Minderről félóránként titokban, e-mailben tájékoztatja a program a megfigyelést végző személyt. Az ilyen szoftver megvásárlása még teljesen törvényes dolog, de ha valaki más számítógépén alattomban telepíti, akkor ez a cselekmény már ugyanolyan betörésnek számít, mintha nem a számítógépbe, hanem valaki magánlakásába hatoltak volna be – állítja az esetben eljáró ügyész. Az eBlaster gyártója, a Spectorsoft nevű floridai cég termékét „a sokat utazók őrangyalaként" hirdeti: „Míg Ön távol van, az eBlaster nyitva tartja a szemét, és ellenőrzi, hogy a gyerekek nem nézegetnek-e pornográf oldalakat az otthoni számítógépen."

Program a munkahelyi e-mailek ellenőrzésére

(Munkatársunktól) Egy új program segítségével a munkahelyi felettesek ezentúl tetszés szerint olvashatják, sőt akár törölhetik is alkalmazottaik elektronikus levelezését. A MicroData Cameo nevű szoftverének második verziója lehetővé teszi, hogy a MS Exchange 5.5 vagy Exchange 2000 alatt futó rendszereken minden e-mail, a külsők és a belsők egyaránt áttekinthetőek legyenek. A program lehetővé teszi, hogy a „cenzorok" mintegy 200 kifejezést automatikusan kiszűrjenek, és az ezeket tartalmazó e-maileket automatikusan töröljék. Az új szoftver forgalmazója nem tart attól, hogy a termék sértheti a személyiségi jogokat. A MicroData elnöke azzal érvel, hogy a Cameo 2.0 kiszűri a céges hálózaton belül született vírusokat. Paul Parisi hozzátette: a személyiségi jogok védelme nem rájuk tartozik, ők csak a cégek tulajdonát védelmezik, egyébként pedig minden eszközt fel lehet használni jó és rossz célokra egyaránt.

Megfelelt az orvosin az internetmilliomos űrturista

(Index) Az űrutazásra jelentkező újabb civil sikeresen vette az orosz egészségügyi vizsgálatokat. Az engedélyek birtokában a vállalkozó szellemű dél-afrikai űrturistát fizetség ellenében felviszik a nemzetközi űrállomás (ISS) fedélzetére. A NASA nem zárkózik el az újabb látogató indítása elől. Eközben Oroszországban egy csak turistáknak szánt külön űrállomás tervei készülnek. A 28 éves dél-afrikai Mark Shuttleworth és az európai űrkutatási hivatal (ESA) két űrhajósa 2002-ben juthat fel az ISS-re – jelentette a napokban az orosz Novosztyi hírügynökség. A hivatásos űrhajósok az olasz Roberto Vittori és a belga Frank De Winne.

A dél-afrikai fiatalember szülei garázsában beindított internetes biztonsági megoldásokat kínáló vállalkozásával futott be. Az amerikai Verisign tavaly vásárolta meg az elektronikus tanúsítványokat kiállító Thawte nevű céget. A tulajdonos az üzleten becslések szerint 500 millió dollárt keresett.

Megvette a PanTel a MOLTELECOM-ot

(MTI) A PanTel Rt. megvásárolta a Mol Rt.-től annak telekommunikációs szervezeti egységét, a MOLTELECOM-ot – közölte a PanTel illetékese a minap az MTI-vel.
A PanTel a MOLTELECOM-ot annak valamivel 550 millió forintos könyv szerinti értéke fölött vásárolta meg.
A MOLTELECOM a Mol egyik szolgáltatási részlegeként működött, s a PanTel az ezen egységhez tartozó hálózatot, eszközöket és munkatársakat veszi át a társaságtól.
A PanTel új, PanTel TechnoCom Kft. nevű cége siófoki székhellyel működik majd, és 200 főt foglalkoztat.

Schumacher záróltatta egy diákfiú Formula–1-es honlapját

(Munkatársunktól) A német Michael Schumacher, a Formula–1 négyszeres világbajnoka ideiglenes rendelkezéssel bezáratott egy autóversenyzéssel foglalkozó internetes honlapot. Michael Stanka 18 éves diákfiú egyébként a már két év óta létező www.michas-Formel1-site.de honlappal „megsértette a világhírű sportoló nevéhez fűződő jogait" – áll a bírósági indoklásban. Ha a fiatalember szembeszegül a határozattal, 10 500 márka pénzbüntetésre ítélik. Schumacher és a Formula–1 rajongója ennek ellenére máris hozzálátott, hogy www.formel14u.de, illetve www.formel14u.com címmel új honlapot nyisson. A diák által az eredeti honlapon üzemeltetett levelező- és SMS-szolgáltatás működtetését is megtiltotta a bíróság.

Stanka időközben fölkérte az internetes ügyek müncheni sztárügyvédjét, Freiherr von Gravenreuthot, hogy képviselje az érdekeit a bíróság előtt Schumi ellenében. A jogász már el is készítette szakértői véleményét, amelyben leszögezi: bár a művésznevek védettek, arról nincs tudomása, hogy Michael Schumacher valaha is „Micha" művésznéven szerepelt volna...

Új hazai DVD-forgalmazó

(Munkatársunktól) Látva a magyar piac töretlen fejlődését, a Warner Home Video úgy döntött, hogy saját kezébe veszi filmjeinek video- és DVD-forgalmazását. Ezért október elsejétől a Warner Home Video Hungária Kft. saját irodát is nyit Budapesten. A forgalmazandó filmek listáján szerepel valamennyi Warner- és Columbia-videó és DVD – ami összességében több ezer filmet jelent –, beleértve az eddig már megjelent 500 filmet is. A cég közleményéből kiderül, hogy több, már régóta várt film is megjelenik végre.

Pályázat internetező nőknek

(Munkatársunktól) A Magyar Internetező Nők Egyesülete **„Nők és a net – internetező nők történetei"** címmel pályázatot hirdet, minden magyarul tudó internetező nő számára, éljen bárhol a világon.

A pályázat témái: *1. Behálózva – Hogyan lettem számítógép felhasználó, net rajongó?* Annak története, hogyan ismerkedik meg egy nő a komputerek világával, és az internettel. Mire használja később az internetet, mit jelent az számára? *2. Az én net sztorim* – Érdekes, emlékezetes történetek az internetes élmények közül.

A pályázat hirdetői pozitív hangulatú és felfogású írásokat várnak. Olyanokat, amelyek az internet emberi oldalát mutatják meg, és ezzel segítik a köztudatban annak reálisabb megítélését. A pályázat részleteit és a kitűzött díjakat a http://www.minok.hu oldalon olvashatják.

Webfazék és webIábas

A számítógép mindent tud, csak főzni nem. Ez óriási hiányossága, de előbb vagy utóbb felfedezik azt a processzort, amely forradalmasítja a számítógép és a konyha viszonyát.

■ Amíg ez nem történik meg, addig tiszteletben kell tartanunk a három fazék, három lábas, négy tányér polgári konyhaeszményt. A dolgok természetes rendje szerint az ebédet az asszony főzi, de a rend időnként felborul minden normális családban, ezért legalább a tejbegríz elkészítésének módját illik megtanulni. Ha becsvágyóbbak vagyunk, akkor jöhet az internet, amelyen majdnem annyi recept van, mint amennyi meztelen nő, vagyis ismételten bebizonyosodik, hogy minden civilizációs vívmány ellenére az ember továbbra is igencsak ösztönlény.

A minap a véletlen mintavétel elvét követve böngészgettem a hálón, és mondanom sem kell, hogy gyorsan rábukkantam jó néhány recepteskönyvre. Az egyik kereső által felkínált konyhai honlapok közül az *Összkomfortos szakácskönyv* (http://www.freeweb.hu/ham) és a *Webfazék* (http://www.externet.hu/webfazek/index.html) elnevezés tetszett meg legjobban, és az már csak hab a tortán, hogy az összkomfortos főszakács nem nő, hanem férfi, a Webfazék pedig olyan profi főzőcskés oldal, amilyet csak egy rendszerezésre képes igazi férfielme hozhat össze. A Webfazék mellesleg még némiképp interaktív is, mert mindenki beküldheti kedvenc receptjét, vagyis ez a honlap amolyan népkonyha, ahol bárki belemerítheti a kanalát más virtuális levesébe. A honlapon 21 kategóriában 675-féle étel receptje található, és a látogató a mosogatáson kívül bármihez kaphat tanácsot az egyszerű vacsora elkészítésétől a gyertyafényes estebéd fogásainak kitalálásáig.

Az Összkomfortos szakácskönyv nemcsak napjaink ételeit tárja elénk, hanem arról is értesülhetünk általa, hogy mit ettek nagyapáink. Az ördög pituláinak vagy a kanonoklepény elkészítésének módja sem marad titok a látogató előtt, aki akár cukrászinasnak is felcsaphat, ha bebiflázza a honlapon közzétett kisebbfajta süteményeskönyvet. A különleges receptek fejezetbe már betört a globalizáció, és ezért az Összkomfortos szakácskönyv segítségével megtanulhatjuk például, hogyan kell a görög rizses tyúklevest, az angol vagdaltat vagy a mexikói babot elkészíteni. Mindkét honlapnak van azonban egy nagy hiányossága: egyiken sincsenek fotók, pedig már az utolsó kínai kifőzdés is tudja, hogy egy jó kép segítségével a legehetetlenebb kotyvalék is könnyedén eladhatóvá válik.A reformtáplálkozás állítólag egyre nagyobb teret hódít, jelenleg a hozzávetőleges becslések szerint ötszázmillió vegetáriánus él a világon, vagyis ahogy ők fogalmaznak: a húsevők száma ma még legalább egy nagyságrenddel nagyobb, mint a természetes módon táplálkozóké, de ki tudja, hogy mi lesz holnap. Lehet, hogy a marhák után a disznók is megkergülnek, ezért nem árt felkészülni a legrosszabbra, és belenézni egy olyan virtuális szakácskönyvbe (http://yikes.exabit.hu/szakacskonyv/), amely egészségkímélő, és ínyenceknek szól, bár ez olyan képtelenség tűnik, mint az, hogy a Garai piacon kapható sárgarépának nincs nitrát- vagy foszfáttartalma.

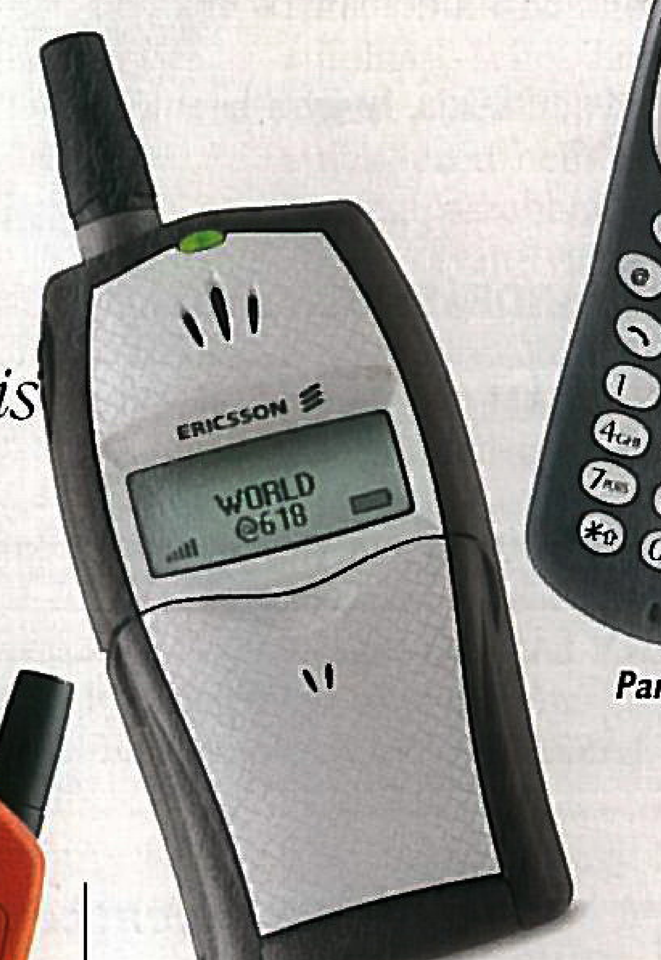
A Magyar Konyha című havilap már évek óta eteti a magyart, és az idei recepttermést az interneten egy helyen teszi közzé a http://www.magyarkonyha-online.hu/receptek/receptek.htm címen. A folyóiratban közölt receptek sok esetben bizonyos alkalmakhoz kötődnek, ezért a honlapon találhatunk ételleírásokat, amelyek például az „ősmagyar" Valentin-napi legényfogó leves emlékét igyekeznek ébresztgetni, de a honlap útmutatásai alapján megpróbálkozhatunk ginzenges mogyorómártással tálalt pirított jércecomb elkészítésével is. Már ennyi internetes barangolás után is megbizonyosodhatott bárki, hogy ha internet van, akkor hiány nincs, feltéve, hogy a hűtőszekrény is teli. Ha véletlenül mégis üres, akkor a hozzávalók beszerzését lehetőség szerint bízzuk a család nőtagjaira, a bevásárláshoz ugyanis minden hiedelemmel ellentétben az asszonyok jobban értenek. Ha azonban egyedül vagyunk otthon, akkor minek strapálni magunkat, nosza, jöhet a zsíros kenyér. Gyerekkoromban azt szerettem a legjobban, hogyha kaptam egy szelet zsíros kenyeret egy fürt szőlővel. Ennél jobb nincs is, jó étvágyat kívánok hozzá, éppen most van itt a szezonja.

Böjthy Mátyás

Zsebpénzből is megvehetjük

A legolcsóbb mobiltelefonok

A mobiltelefon már réges-régen kikerült a státusszimbólumok kategóriájából. Ennek megfelelően az árak is jelentősen csökkentek, és a különféle előfizetésekkel, akciókkal kombinálva már akár zsebpénzből is vehetünk ilyen készülékeket – sőt, a Pannon GSM már direkt a zsebpénzesekre pályázva hozta létre a BEE csomagot.

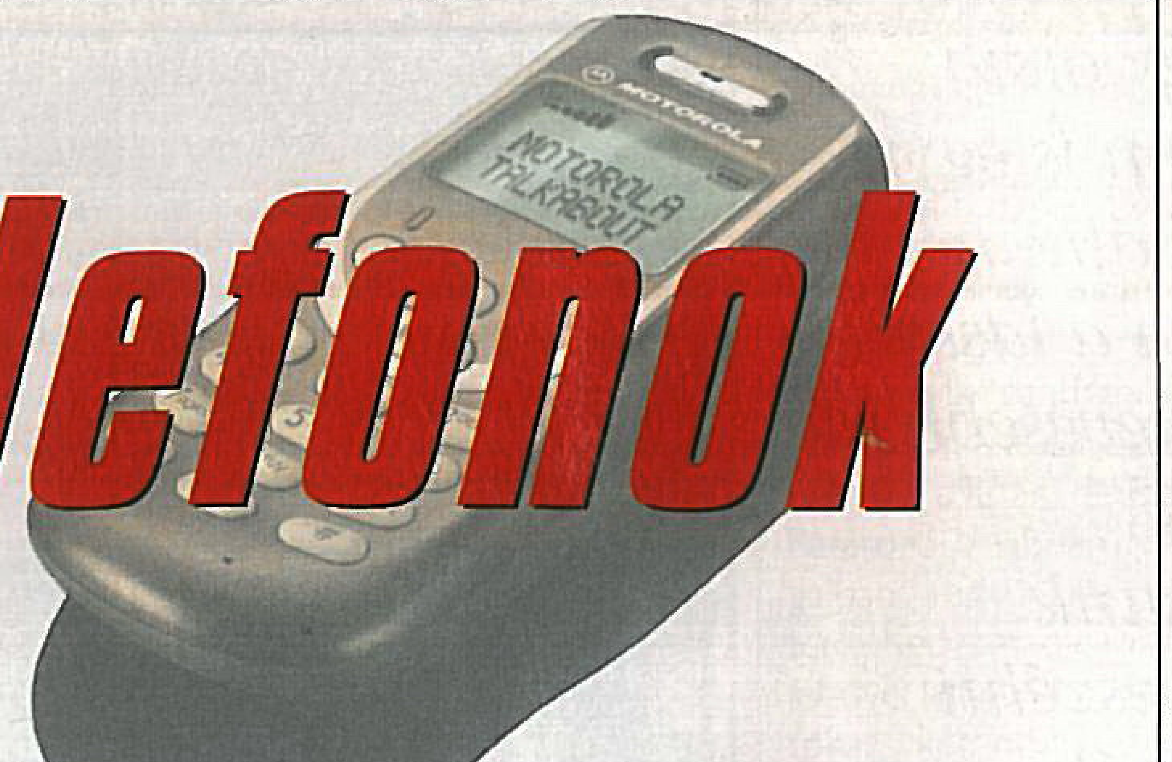
Ericsson T20e

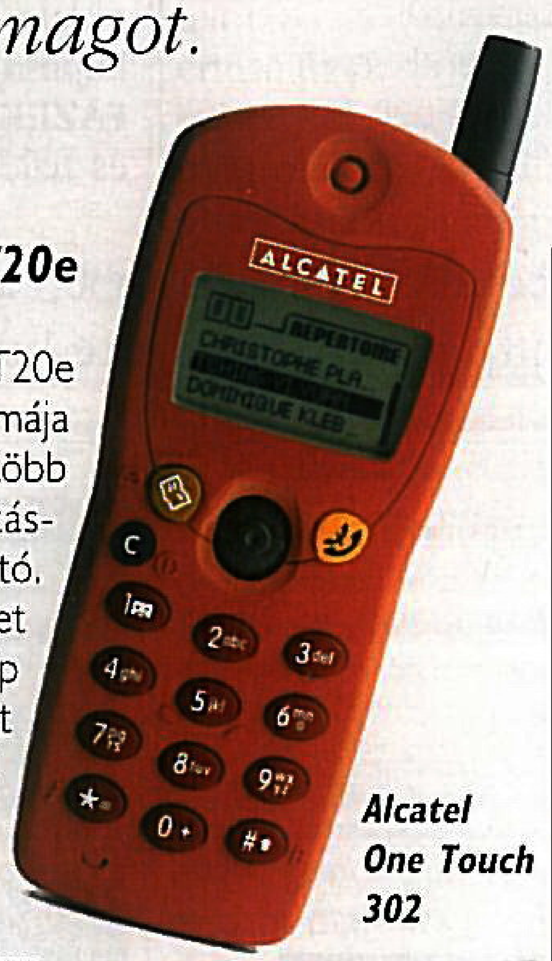
Panasonic GD35

Siemens A40

Motorola TA 192

Alcatel One Touch 302

■ Azok számára, akik nem költhetnek sokat, most öt darab, a legolcsóbb kategóriába tartozó készüléket mutatunk be.

Alcatel One Touch 302

Az aprócska telefon (109x45x22 mm, 112 gramm) kellemesen marokra fogható, és könnyen kezelhető.

Az Alcatel telefonoknál újdonság a multifunkciós görgőgomb: ennek feladata egyrészt a le-fel navigálás, másrészt lenyomásával a kiválasztott funkció aktiválása. A kijelző a cég régebbi típusaihoz képest hatalmas, ötsoros, sárga megvilágítással. A telefon talán legkülönlegesebb funkciója a kihangosítás – az asztalra lerakva is telefonálhatunk vele, minden segédeszköz nélkül, igaz, a hangminőség elég csapnivaló. Kiemelendőnek tartom a mostanában szinte kötelezővé váló WAP-támogatást, valamint a rezgéses hívásjelzőt is. Mint az újabb telefonok többségénél, itt is találhatunk határidőnapló szolgáltatást. Az elem élettartamát időzített kikapcsolás növeli: a beállított időtartam után az OT 302 kikapcsol, ha nem használjuk (üzenet sem érkezik). A telefon menürendszere egyébként testre szabható, bármely általunk kedvelt menüpontot kitehetjük a főmenü elejére, így azok könnyen elérhetővé válnak.

Egy érdekes funkció, hogy nemzetközi hívás esetén nem kell ismernünk a célország „kódját", hívószámát, ugyanis az OT 302 az ország neve alapján ezt felkínálja nekünk. Szintén extra a pénzváltás, amely több valuta között is képes megjegyezni az árfolyamokat. Végül: igen fejlett a zeneszerkesztő funkció, ugyanis nem kódokkal, hanem valódi hangjegyek írásával készíthetünk új dallamokat.

Ericsson T20e

Az Ericsson T20e készülék formája tetszetős, és több színösszeállításban is kapható. A billentyűket egy aktív flip védi, amit kézzel kell lehajtani, de a rugalmassága elég nagy, így visszacsukása egy kis segítség után majdhogynem automatikus. Jól sikerült a tervezőknek megoldani azt, hogy a flip nincs útban, és a billentyűk is könnyen nyomkodhatóak, bár a Yes és a No gomb megnyomását jól be kell gyakorolni.

A menü viszonylag logikusan kezelhető, bár merőben eltér a más gyártók által alkalmazott módszertől, de könnyen lehet benne tájékozódni. Különösen kedves funkció, hogy a telefon elmenti az elküldött SMS-eket a memóriájába. Létrehozhatók hívócsoportok, profilok, így ezek kombinációjával és a hívásszűrés funkcióval akár szelektálni is lehet a hívások között. A rezgő hívásjelzés kombinálható a csengetéssel, de akár külön is alkalmazható.

A WAP-böngésző megbízható, bár a T20e kis képernyője eléggé megnehezíti a WAP-olást. A készülék extrái között megemlítendő a hangtárcsázás, a számológép, a játékok, a stopper és az ébresztőóra, valamint az Ericssonokra jellemző testre szabható menüpont. A készülék támogatja a bővített SMS funkciót, vagyis küldhetünk vele 160 karakternél hosszabb üzeneteket, de az SMS-hez képeket és csengőhangokat is lehet mellékelni.

A lítiumion-akkumulátor élettartama kifejezetten hosszú, aktív használat mellett is egy hétig bírja töltés nélkül. Kár, hogy ebből a készülékből valami miatt kihagyták az akkumulátorállapot-jelzőt, így a telefon nem mondja meg, hogy hány óra tartalék van még az aksiban.

Motorola TA 192

Az amerikai mobilcég, a Motorola legújabb kiskategóriás készüléke, a Talkabout sorozat 190-es modellje beépített antennával készült. A telefon formája teljesen átlagos, semmilyen „trükköt" nem tartalmaz, viszont így, egyszerű vonalakkal is mutatós. Zöld, szürke és ezüstszínben kapható.

A bekapcsolás után, ha nem nyúlunk a készülékhez, hamarosan egy képernyővédő animáció jelenik meg a kijelzőn, és ehhez hasonlóan a menüket is animált ikonokkal magyarázza. A készülékbe beépítették a nagy sebességű, csomagkapcsolt adatátvitelt lehetővé tévő GPRS-t, mellesleg a Motorola innen kezdve egyik telefonjából sem spórolja ki a GPRS-t. Ha a fiatal célközönségnek chatelni támad kedve, megteheti a telefonnal SMS-en keresztül, ha viszont az SMS chatre vékony a pénztárca, akkor játszani is lehet vele, igaz ugyan, hogy csak egyetlen játékot. Visszatérve az SMS-re, a telefon támogatja a csengőhangok fogadását ebben a formában.

Egyéb extrák is vannak a telefonban, ezek közé tartozik az emlékeztetőfunkció, ez amolyan lebutított naptár, be lehet jegyezni a készülékbe az eseményeket, lehet hozzájuk dátumot és időpontot rendelni, és meg lehet határozni, hogy a telefon mikor figyelmeztessen. Ha éppen kevés a kezünk, hanggal is hívhatjuk a legkedvesebb ismerőseinket. A rezgő hívásjelzés pedig szinte már minimum, kár, hogy még mindig megmaradt a szokásos motorolás megoldás, mely szerint a csengetés és a rezgés kombinációjakor először csak rezeg, aztán pedig csak csenget, a kettőt egyszerre nem műveli. A lítiumion-akkumulátorral három napig áll készenlétben a telefon.

Panasonic GD35

Olcsó – ordítja magáról a Panasonic készüléke, mind a dizájnon, mind a felhasznált anyagokon látszik, hogy spórolni kellett. Ennek ellenére a készülékkel nincs semmi gond, tökéletesen használható arra, amire való.

A közepesen nagyméretű (120 x 46 x 20 mm) telefon súly tekintetében ugyan nem rekorder, de nem is nehéz: 110 gramm. Ezzel a kabátzsebben még kényelmesen elfér, bár a nadrágzsebben már nem ennyire jó a helyzet. A nagy felbontású kijelző könnyen olvasható, és az összes lényeges információt megtaláljuk rajta – valamint a világítás is két fokozatban állítható.

Az extrafunkciók között szerepel a ma már általánosnak mondható ébresztőóra, időre történő ki- és bekapcsolás. Ha már itt tartunk, két üdvözlőanimáció közül is választhatunk, mely egyben a képernyőn alapállapotban megjelenő ikont is meghatározza.

A telefon természetesen vibrás, és 20 különféle dallamot ismer, melyek az egyes hívószámokhoz hozzárendelhetőek (összesen öt darab hívóhoz lehet ilyen egyéni hangot kapcsolni). Érdekes funkció a billentyűzár, mellyel a telefont egy kód segítségével védhetjük az illegális használattól – hiába van bekapcsolva, a tárcsázáshoz mégis csak egy kód beírása után kezdhetünk hozzá. Sajnos a telefonszámok és az SMS-ek tárolására csak a SIM kártyán van lehetőség. A WAP-elérés ma már általánosnak mondható, így a Panasonic is felszerelte ezt a készüléket egy WAP 1.1-es böngészővel. A szabványos Li-ion aksival 80–175 órás készenléti idő és 2–4 órás beszélgetési idő érhető el.

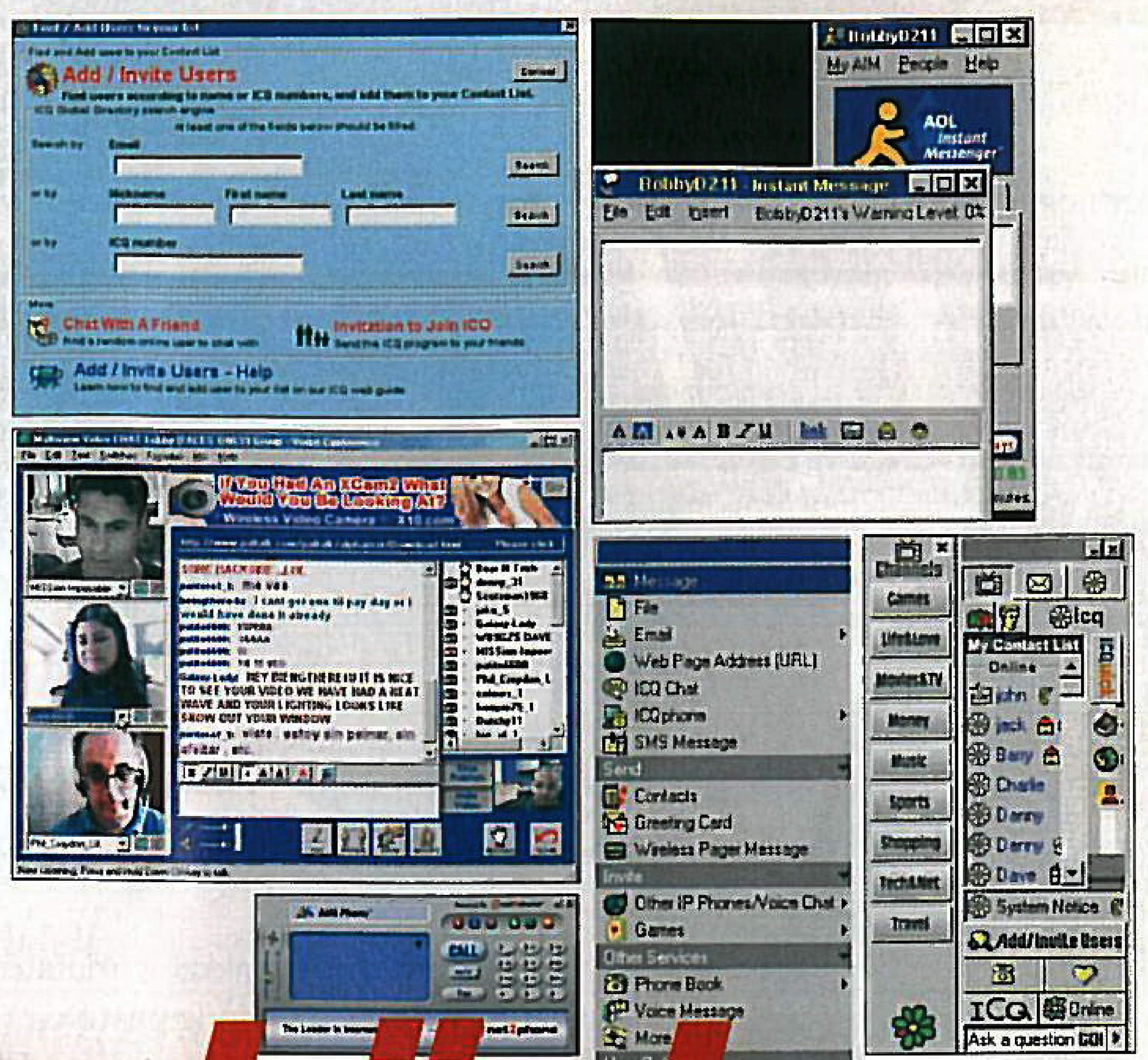
Siemens A40

A BEE csomaggal együtt kapható Siemens A40 kifejezetten tojás formájú, és mint ilyen, kényelmesen illik a kézbe, de kevésbé kellemes a zsebünkben hordani. A méretei: 118x46x27 mm, súlya pedig 122 gramm. A telefon abszolút fapados, gyakorlatilag csak a 15 különféle csengőhang, illetve a vibra funkció érdemel említést. Annak érdekében, hogy BEE társainkkal ne keveredjünk vitába, a kétsoros kijelző körüli műanyag lap cserélhető, és egyedi mintás fóliákkal is ellátható. Ez a mi példányunkon a BeeDög nevű kutyát ábrázolta. A kijelző, mint már említettem, kétsoros, tehát nem túl sok információ fér el rajta.

Telefon	Alcatel One Touch 302	Ericsson T20e	Motorola TA 192	Panasonic GD35	Siemens A40
Frekvencia	900/1800 MHz	900/1800 MHz	900/1800 MHz	900/1800 MHz	900/1800 MHz
Méretek	109x45x22 mm	101x54x28 mm	120x46x23 mm	120x46x20 mm	118x46x27 mm
Súly	112 gramm	128 gramm	117 gramm	110 gramm	120 gramm
Készenléti/ beszélgetési idő	165 ó / 4 ó 45 p	200 ó / 10 ó	170 ó / 4 ó	80–175 ó / 2–4 ó	60–150 ó / 1,5–4ó
Extrák, érdekességek	WAP 1.1, vibra, kihangosító üzemmód, zeneszerkesztő	Rezgő hívásjelzés, Hangtárcsázás, Internet idő, Ébresztő, WAP, Aktív flip	SMS Chat, Rezgő hívásjelzés, GPRS, Emlékeztető, Animált menük, Játékok	WAP 1.1, vibra, billenytűzár, kétféle animáció	Cserélhető előlapi fólia, vibra
Ár	Westel-előfizetéssel 9900, Domino kártyával 24 900 Ft	Pannon akciós előfizetéssel 22 900 Ft, Vodafone előfizetéssel 24 900, Pannon Praktikum kártyával 31 900 Ft	Jövő hónapban kerül piacra	Pannon akciós előfizetéssel 12 900 Ft, Praktikum kártyával 24 900	Westel-előfizetéssel 6900 Ft, Pannon BEE csomaggal 19 900 Ft, Westel Domino kártyával 21 900 Ft

Rosta Gábor–Varga Gábor

A világ egyre jobban felgyorsul, és akarva-akaratlanul mi is egyre sebesebb tempóban próbálunk lépést tartani vele. Ebben a lassan állandósuló pörgésben kevesebb idő jut arra, hogy tartalmas kommunikációt folytassunk – egyáltalán, merjünk beszélni őszintén a problémáinkról – a hozzánk közel és kevésbé közel állókkal.

Négyszemközt a világhálón

A számítástechnika és az internet erre a problémára is kínál megoldást, többek között az igen népszerű messenger programok segítségével. Természetesen, az „interaktív beszélgetést" lehetővé tevő programok száma – ahogyan azt más témák esetében már megszokhattuk – igen nagy a világhálón, így az alábbiakban csupán a legismertebbek (MSN Messenger, Yahoo Messenger, AOL Messenger, ICQ) rövid ismertetésére vállalkozunk.

A „real time" szöveges üzenetváltást, sőt, egy mikrofonnal, illetve headsettel felszerelkezve a beszélgetést is lehetővé tevő szoftverek hatalmas népszerűségnek örvendenek szerte a világon. E siker megfejtéséhez nem kell különösebb tudomány, hiszen használatukhoz elég egy interneteléréssel rendelkező számítógép, és sok-sok szabadidő. A közkedveltség további oka, hogy mindenki számára elérhető, nem túl terjedelmes, és ami talán mindennél fontosabb, ingyenes alkalmazásokról van szó.

Végül még egy fontos érv, amely sok esetben döntőnek bizonyulhat az „azonnali üzenetküldő" számára. Ez pedig a személytelenség, illetve az arctalanság. Nagyon sokan választják a kommunikációnak ezt a formáját, és a neten keresztül – sokszor teljesen idegen emberekkel – osztják meg legbensőbb gondjaikat. De vigyázzunk! Számtalan intő példa akad – családok felbomlása, napi tíz-tizenkét órás, egészségkárosodáshoz vezető csevegés, gyógykezelést igénylő függőség kialakulása –, amelyet látva érdemes elgondolkodni, valóban ez az egy út létezik magánéletünk „rendbetételére"? Mint annyi más esetben, most is megszívlelendő a régi bölcsesség: „Mindent csak mértékkel!"

Lássuk, mivel próbálnak meggyőzni a messenger programokat üzemeltető vállalkozások, hogy az ő „édesgyermekük" telepítésével járunk a legjobban! A legtöbb esetben már a regisztráció során egy ingyenes e-mail cím tulajdonosaivá válunk, amelynek forgalmát a hozzá tartózó messenger online állapot esetén automatikusan ellenőrzi.

Ha új levelünk érkezett, akkor azt a program az előre beállított vagy az általunk választott hangjelzés, egyes esetekben villogó szöveges üzenet formájában tudatja velünk. Természetesen a postafiókunkat egy kattintással elérhetjük a segítségükkel. Ezenfelül a korábban említett „négy nagy" mindegyike felkínálja az SMS-küldés és a telefonálás lehetőségét is. A szöveges üzenet küldése ingyenes, míg a számítógépen történő telefonálás kipróbálásáról a vonzó díjszabás próbálja meggyőzni az embert.

A MSN Messenger Service (letölthető a www.msn.com címen) egyik legnagyobb előnye, hogy magyarul is elérhető. Hátránya, hogy használatához mindenképpen szükség van egy hotmail címre, valamint rendelkeznünk kell az ún. Microsoft Passporttal. A szoftver egyszerű kezelőfelületet kapott, ha ennek ellenére mégis valamilyen probléma merülne fel, a magyar nyelvű kézikönyv segítségével hamar választ kaphatunk kérdéseinkre.

A Yahoo! Messenger (www.yahoo.com) „életre keltéséhez" létre kell hoznunk egy Yahoo! Accountot. Akárcsak a Microsoft Passport, ez is tartalmazza a legfontosabb információkat rólunk (név, hobbi, esetleg cím, telefonszám, kedvenc idézet, fénykép stb.), melyek segítségével könnyebb rátalálni a hasonló érdeklődésű személyekre a világhálón.

Ingyenes e-mail címet a Yahoo! is biztosít számunkra, ám e lehetőség kihasználása nem feltétlenül szükséges az üzenetküldő program használatához.

A bejelentkezés után lehetőségünk nyílik az aktuális hírek elolvasására, vagy éppen megtekinthetjük, hogy milyen idő van a világ nagyvárosaiban. Beállíthatjuk, hogy mely sportágak mely csapatainak eredményeiről szeretnénk rendszeresen értesítést kapni – a Borsodi Liga nem szerepel a listán, de Európa meghatározó labdarúgó-bajnokságaiban kedvünkre mazsolázhatunk. Kedvenc oldalainkat könyvjelzővel láthatjuk el, utazási ajánlatokat kérhetünk, és rendelkezésünkre áll egy kalendárium is, melybe a ránk váró fontosabb eseményeket jegyezhetjük fel. A program aztán figyelmeztet az esemény közeledtekor, a segítségével tehát megelőzhetjük a „már megint elfeledkeztél a születésnapomról" kezdetű kellemetlen jeleneteket

Tájékozódhatunk továbbá a részvényárfolyamok alakulásáról, saját konferenciákat tarthatunk az általunk meghívott személyek részvételével, és csevegőszobákat nyithatunk.

Ha van webkameránk, és partnerünk szintén rendelkezik ilyesmivel, akkor beszélgetés közben akár „vigyázó szemünket" is a másikon tarthatjuk.

Az AOL Instant Messenger (www.aol.com) szinte mindent tud, mint előbb említett riválisa, ezen kívül az e-mail box felkínálásával lehetőséget teremt számtalan levelezési címünk egy helyen történő ellenőrzésére is. Végül a „mindent tudó", talán a legnépszerűbb üzenetküldőről, az ICQ-ról (www.icq.com). Az ICQ is lehetőséget ad arra, hogy érdeklődési körünk alapján keressünk társakat magunknak. Ha rájuk bukkantunk, és alaposan kibeszéltük magunkat (alkalmunk nyílik az azonnali üzenetváltásra úgy is, hogy a leütött karakterek azonnal láthatóvá válnak a partner képernyőjén, nem kell tehát a szöveg beírása után az enter billentyűt leütnünk, sem a send gombra kattintanunk), egy üdvözlőkártya formájában köszönetet mondhatunk nekik, vallhatunk érzelmeinkről, gratulálhatunk születésnapjuk alkalmából. Tekintsünk most el az összes opció felsorolásától, inkább fedezzük fel barátainkkal közösen, mit is nyújt több milliós rajongótáborának az ICQ!

Ordódy Gábor

NYOMULNAK A KICSIK

A „négy nagy" mellett természetesen számtalan kevésbé ismert üzenetküldő versenyez a felhasználók kegyeiért. Az egyelőre nehezen elképzelhető, hogy valamelyikük képes lenne komolyabban megszorítani a listavezetőket – az ICQ honlapján található adat szerint a programot több mint 110 millióan használják a világon –, ennek ellenére érdemes egy pillantást vetni rájuk.

Nagyon érdekes alkalmazás a Jabber névre keresztelt messenger (www.jabber.com). Amellett, hogy szinte mindent tud, amit a nagyok, kompatibilis is azokkal! Ha barátaink közül egyesek az MSN, mások a Yahoo! üzenőjét, megint mások az ICQ-t favorizálják, nekünk akkor sincs szükségünk valamennyi program futtatására. A Jabber ugyanis, különböző felhasználóneveink és jelszavaink megadása után, képes a velük való együttműködésre.

Főleg a webkamerával rendelkező felhasználók számára készült – természetesen a szöveges társalgás lehetősége is adott – az alábbi két szoftver: a videokonferenciák megrendezésére is alkalmas Paltalk (www.paltalk.com) és a rendkívüli egyszerűsége miatt nagyszerű Net-Session (www.net-session.com).

A HÁLÓZAT CSAPDÁJÁBAN

A számítógép és az Internet előnyeit kár lenne vitatni, ugyanakkor hiba lenne figyelmen kívül hagyni a bennük rejlő veszélyeket is. A naponta órákat játékkal és szörfözéssel töltő gyanútlan felhasználó ugyanis észrevétlenül az interaktív világ, illetve a web rabjává válhat.

Igenis létező problémáról van szó, ezt az is bizonyítja, hogy a szakemberek a netezést elismerték szenvedélybetegségnek. Az internetfüggő emberek társas kapcsolatai leépülnek, elszigetelődnek a külvilágtól, elveszítik érdeklődésüket családjuk iránt, nem egy esetben drasztikusan visszaesik az iskolai, illetve a munkahelyi teljesítményük. Növekedhet a depresszióra való hajlamuk, csökkenhet a kommunikációs képességük. Másképpen fogalmazva, e betegnél a vágyak beteljesülésének hiányát feledtető pótcselekvés jelentkezik az órákon át tartó csetelés, böngészés során.

Napjainkban külön kategóriát jelent a cybersex-függőség és az Internet-szerelem kérdése. (A témával kapcsolatban érdemes felkeresni a www.internetszerelem.hu, és a www.pszichológia.hu oldalakat.) A netrománcot megtapasztalók, szinte kivétel nélkül házassági problémákról számolnak be, és valamennyien kapcsolatba hozták gondjaikat a képernyő előtt szerzett barátokkal, barátnőkkel, a megváltozott alvási szokásokkal. A személytelenség, a kockázatmentesség varázsa nagyon könnyűvé teszi az ilyen viszonyok kialakulását, amelyek később egyszerűen véget vetnek a szenvedélybeteg felhasználó valós kapcsolatainak.

Tagadhatatlan, hogy nagyon könnyű beleesni a teremtés képességét elhihető interaktív világ, s az e világ által kínált felületes ismeretségek nyújtotta ál-boldogság csapdájába. De ne feledjük, egy emberi kapcsolatot annak egyedisége és a másik iránt való elkötelezettség tesz értékessé! Ezeket pedig hiába keressük a sötét szobában világító képernyő előtt ülve.

Mostanában másról sem hallunk, ha az internetet és a zenét együtt említik, mint az MP3-ról. Mondhatni, ez napjaink slágertémája. A lejátszására alkalmas eszközök száma azonban lassan növekszik. E heti eszközünk – a FREECOM Beatman – az első MiniCD-t használó MP3-lejátszó.

Zene a zsebben

Freecom MP3 CD-lejátszó

Manapság egy átlagos hordozható CD-lejátszó alapszolgáltatásai közé tartozik az írható és újraírható Audio CD-k lejátszási képessége. De ez lassan már kevésnek bizonyul, hiszen egy CD időtartama alig 70 perc. Ezért ezen a területen is megjelentek azok a lejátszók, melyeket felkészítettek a tömörített formátum, konkrétan MP3 fájlok megszólaltatására.

Ennek a területnek is megvolt a maga evolúciója, sok-sok kezdeti hibával, de szerencsére mára kinőtte gyermekbetegségeit. Itt is, mint megannyi más területen, a távol-keleti kis cégek léptek először, de az általuk bevetett hardver több hiányossággal küzdött. Bizonyos bitráta felett például nem voltak képesek lejátszani a zenéket. Később a változó bitrátájú fájlok hozták zavarba őket. Aztán nem tudták beolvasni a több könyvtárnyi mélységben lévő MP3-akat. Mára minden hiányosságot kiküszöböltek, egyet leszámítva, a CD-k 12 centiméteres mérete minden minimalizálási kísérletet eleve kudarcra ítélt, egészen mostanáig.

A 2001-es Cebiten mutatta be a FREECOM új Beatman MP3-lejátszóját – A CHIP magazin javasolta is a kiállítás „Az év hardver újítása" címére –, mely nem a szokványos méretű, hanem kisebb, 8 centiméter átmérőjű lemezeket használ. Ilyen lemezekkel eddig szinte csak reklámanyagként, vagy más kuriózum (ritka gyűjtői kiadás) formájában találkozhattunk. Ezért a cég két vonalon erősítette termékét. Egyfelől a lejátszó mérete jóval kisebb, köszönhetően az apró adathordozónak, másfelől belekezdett a 8 centiméteres CD-k sorozatgyártásába. A MiniCD-re 185 megabájtnyi adat fér, ami Audio CD formátumban alig több mint 20 percre elegendő. Ellenben MP3 formátumban – 128 kbites tömörítést alapul véve – már 3 és fél órán keresztül hallgathatunk zenét, anélkül, hogy ugyanazt a számot kétszer kellene lejátszani. A MiniCD előnye, hogy kompatíbilis minden CD-ROM és Audio CD-lejátszóval. A CD „megtöltése" bármilyen CD-íróval megoldható. A tartalmát letölthetjük az internetről, vagy saját zenei CD-inket konvertálhatjuk gyorsan MP3 formátumba.

A mobilitás fokozásához kell valamilyen beépített rázkódásvédelem is, ami természetesen itt sem hiányzik. A beépített memória Audio CD esetében 40 másodpercre elegendő, 128 kbites MP3-nál 8 másodperc rázkódás kiküszöbölésére képes. Egy aprócska hátrány, a bitráta növekedésével a rendelkezésre álló időmennyiség arányosan csökken. De mindenképpen meg kell találni az arany középutat, hiszen a bitráta növelésével a CD-n tárolható zene mennyisége is csökken. Tapasztalataim szerint, tömegközlekedést igénybe véve, a 128 kbit bőven elegendő minőségű.

A hordozható CD-játszók esetében a gyártók nem szoktak különösebb hangsúlyt helyezni a fejhallgató minőségére, a Beatman esetében ez nem így van. A mellékelt Sennheiser MX300, mint márkája is mutatja, nem egy 200 forintos utángyártott típus. (A gyártó cég stúdióminőségű fejhallgatóiról ismeretes a hifisták körében.) Kis méretét meghazudtolóan kellemes hangképpel lep meg minket. A frekvenciatartomány a kézikönyv szerint 18-tól 20 000 Hz-ig tart, ami egy kis túlzás, de meglepően jól bírja a mélyeket is, nem csak a ciripelő hangokat.

A lejátszó gyors elterjedéséhez elsősorban az szükséges, hogy az adattároló média nagyobb számban legyen megvásárolható. Mivel jelen pillanatban kizárólag a FREECOM gyárt ilyen MiniCD-t, ezért keresgélni kell a boltokat, ha vásárolni szeretnénk. Remélhetőleg ez hamarosan megváltozik, mert a 185 megás CD-k máshol is jó szolgálatot tehetnének.

Dusa Gábor
gabord@comptech.hu

A Linux rendszerekben nem egyszerű az élet. Ahhoz, hogy a gépünkben lévő többi lemezegységünket is elérhessük, gyakran meg kell szenvednünk. Sorozatunk e részében ehhez kívánunk segítséget nyújtani.

Pingvines lemezek

Linux-tanfolyam 5. rész

A DOS, Windows, de még az OS/2-es rendszerekben is megszokhattuk, hogy különböző lemezmeghajtóink (például floppy, CD-ROM) és partícióink elérése nem okozhat különleges problémát. E platformokban minden lemezegységhez tartozik egy betű, amely segítségével hivatkozhatunk a rajta lévő fájlrendszerre.

A Unixban ilyen nincs, ott csak egyetlen fájlrendszer létezik. A különálló lemezegységek tartalmát mind-mind külön könyvtárak alatt érhetjük el. E megoldás segítségével adatainkat sokkal dinamikusabban rendszerezhetjük. Ahhoz viszont, hogy lemezegységeinket elérhessük, először csatolnunk kell azokat a gyökér fájlrendszerünkhöz (ezt a műveletet mountolásnak hívjuk). A rendszer indulásakor a gyökérpartíciónkat (/) a kernel (rendszermag) automatikusan mountolja. Ezután már a felhasználóra van bízva, hogy milyen további lemezegységek csatlakozzanak rendszerünkhöz. Mountolni egyszerűen a „mount" parancs segítségével tudunk. Egy lemezegységünk csatolásához három paraméter megadására van szükség.

Az első paraméternek a csatolni kívánt lemezegységünk eszköznevét kell megadnunk. Floppymeghajtó esetében például: /dev/fd0. Ha két floppymeghajtónk van, akkor a másodikat /dev/fd1-nek nevezzük. CD-ROM esetében attól függ a dolog, hogy melyik vezérlőre kötöttük. IDE CD-ROM esetében általában a második IDE vezérlő primary bemenetére szokás kötni (/dev/hdc), tehát ha nem vagyunk biztosak, akkor ezzel érdemes próbálkozni először. Ebben segítséget nyújthat az is, hogy a rendszer induláskor (még a gyökér fájlrendszer felcsatolása előtt) a Linux mindig kiírja a merevlemez vezérlőkre kötött egységek típusát, így ha elég szemfülesek vagyunk, megtudhatjuk, hogy CD-ROM-unkat melyik eszköznéven érhetjük el.

A második dolog, amit meg kell mondanunk a mount parancsnak, hogy az adott lemezegységen milyen típusú fájlrendszer található. Ez CD-ROM esetében „iso9660", Linuxnál „ext2", Windows-os FAT esetében „vfat". A DOS esetében „msdos"-t érdemes megadni.

A különböző fájlrendszerek támogatása a Linux rendszermagjában található. Ha a kernel nem tartalmazza az adott fájlrendszer támogatását, akkor a Linux nem tudja csatolni a megadott lemezegységet. Szerencsére a disztribúciók alapkerneljei (a telepítő által feltett kernelek) támogatják a leggyakrabban használt fájlrendszereket, ám a Windows NT-k által használt NTFS-t a Linux sajnos még csak olvasni tudja.

A harmadik és egyben utolsó paraméter az úgynevezett mountpoint, azaz annak a könyvtárnak a neve, ami alá a lemezegységet csatolni szeretnénk. E könyvtárakat általában a /mnt alá szokás elhelyezni. Figyelem! Csak létező könyvtár alá csatolhatunk fel fájlrendszereket, ezért a mountolás előtt létre kell hoznunk az itt megadott könyvtárat, ha még nem létezik. A mount parancsot a következőképp használhatjuk: „mount -t fájl rendszer típus eszköznév mountpoint. Az eszköznév a csatolni kívánt lemezegység típusa, a mountpoint pedig az a könyvtár, amely alá például valamelyik partíciót mountoljuk.

Nézzünk egy egyszerű példát! Az első winchesterünkön lévő első elsődleges partíciót szeretnénk mountolni, azt, amelyen Windows fájlrendszer van (e partíciót Windows alatt általában C: néven ismerjük, Linuxban /dev/hda1 a neve). Ezt a következő paranccsal tehetjük meg: „mount -t vfat /dev/hda1 /mnt/win_c" (figyeljünk arra, hogy e parancs kiadása előtt hozzuk létre az /mnt/win_c könyvtárat). Ha minden igaz, most már e partíció tartalmát elérhetjük az /mnt/win_c könyvtár alatt.

A mount parancs használata így elsőre bonyolultnak tűnhet, de van egy jó hírünk: nem kell minden alkalommal megadnunk ezeket a paramétereket. Mivel minden lemezegység jellemzői általában statikusak (például egy partíció fájlrendszere nem változik percenként), ezért ezeket beírhatjuk egy külön erre a célra kijelölt állományba, az /etc/fstab-ba (1. lista).

Nyissuk meg ezt az állományt! Láthatjuk, hogy a gyökér és swap partícióink adatait már tartalmazza, sőt egyes disztribúciókban a CD-ROM és floppymeghajtók jellemzőit is beírja ide a telepítő.

Tekintsük át ennek az állománynak a felépítését! Minden bejegyzés külön sorban helyezkedik el, és a bejegyzések mindegyike hat oszlopból áll. Az első oszlopban a lemezegység eszközfájlját kell megadnunk, a másodikban a mountpointot, a harmadikban pedig a fájlrendszer típusát. Ha az utóbbihoz „auto"-t írunk, akkor a Linux a csatolás előtt megpróbálja saját maga detektálni azt.

A következő oszlopban további opciókat határozhatunk meg az egység csatolására vonatkozóan, egymástól vesszővel elválasztva. Ezek a következők lehetnek:

ro: csak olvasásra csatoljuk fel az adott lemezegységet. Az ezzel az opcióval mountolt egységekre még a root felhasználó sem képes írni!

rw: olvasásra és írásra is felcsatoljuk a lemezegységet.

user/nouser: az ezzel az opcióval ellátott lemezegységeket nem csak a root, illetve csak a root csatolhatja fel.

auto/noauto: az adott lemezegység automatikusan kerüljön/ne kerüljön mountolásra a rendszer indításakor.

exec/noexec: megengedhetjük, illetve megtilthatjuk, hogy a felhasználó programokat indíthasson el az adott partícióról. Ha ez nincs megengedve, akkor még a root sem képes onnan programokat futtatni.

suid/nosuid: A „Set User ID" programok futtatásának engedélyezése/tiltása (ezekről a programokról már szó volt egyik korábbi számunkban. Az ilyen alkalmazások futásuk során öröklik tulajdonosuk jogköreit).

defaults: ez opció magában foglalja az rw, auto, nouser, exec, suid opciókat.

A maradék oszlopok értéke csak egész szám lehet. Az utolsó előttit a dump parancs használja annak meghatározására, hogy kell-e a fájlrendszerről biztonsági másolatot készíteni. Azt javasoljuk, hogy ide 0-t írjunk.

A hatodik és egyben utolsó oszlopban azt határozhatjuk meg, hogy a fájlrendszer-ellenőrző fsck program milyen sorrendben ellenőrizze a partíciókat. Az 1-es az induló (boot) partíció. Ha egy partícióhoz 0-t írunk, akkor az nem kerül ellenőrzésre.

Vessünk egy pillantást az 1. listán látható példa /etc/fstab állományra! Mint láthatjuk, a /home könyvtár – ami a felhasználói könyvtárakat tartalmazza – egy külön ext2-es partíción foglal helyet. Ez azért jó, mert a rendszer esetleges újratelepítése miatt nem vesznek el a felhasználók adatai.

Ezen kívül találunk még három Windows-os partíciót is, amit bármelyik felhasználó mountolhat. A CD-t és a floppyt is csatolhatják a felhasználók, de ezek nem kerülnek automatikus mountolásra, a felhasználónak kézzel kell megtenni azt. A floppynál a fájlrendszer típuson belül „auto" van megadva, hiszen nem tudhatjuk mindig biztosan, hogy milyen rendszer alatt másolták a lemezre az adatokat.

A bejegyzések között szemet szúrhat a „proc"-cal kezdődő sor. Ez nem igazi, hanem virtuális fájlrendszer, amit a /proc könyvtár alatt találhatunk. Az itt található állományok az éppen futó processzekről, illetve a rendszermag különböző környezeti változóinak állapotáról hordoznak információkat. Ebbe a fájlrendszerbe nem írhatunk. Ha a /proc nincs csatolva, akkor nem kaphatunk információt rendszerünk aktuális állapotáról, így például a „ps" parancsot sem tudjuk használni.

Ha az adott lemezegység jellemzőit beírtuk az /etc/fstab-ba, akkor mostantól kezdve már nem csak a cikk elején bemutatott körülményes módon csatolhatjuk azt. Egyszerűen csak a mountpointot, vagy a lemezegység eszköznevét kell megadnunk a mount parancs paraméterének, a többi paramétert majd ő kikeresi az /etc/fstab állományból. Például az 1. listán látható /etc/fstab-ra alapozva, a /dev/hda1 csatolásához csak a „mount /mnt/c" utasítást kell kiadnunk.

Hasznos lehet még a mount parancs „-a" paramétere is, amely segítségével az /etc/fstab-ban felsorolt összes lemezegységet mountolhatjuk. Ez alól kivételt képeznek a noauto opcióval ellátottak.

A mountolt lemezegységeket az „umount" paranccsal választhatjuk le. Itt elegendő csak a mountpointot vagy a lemezegység eszköznevét megadnunk, függetlenül attól, hogy az benne van-e az /etc/fstab-ban, vagy nincs.

Szót érdemel még az /etc/mtab állomány is, mely az összes éppen felcsatolt lemezegység jellemzőit tartalmazza.

Végezetül térjünk ki néhány további hasznos segédprogramra is. Az fsck-val már találkoztunk e cikkben. Ezt az alkalmazást fájlrendszerek ellenőrzésére és javítására használhatjuk.

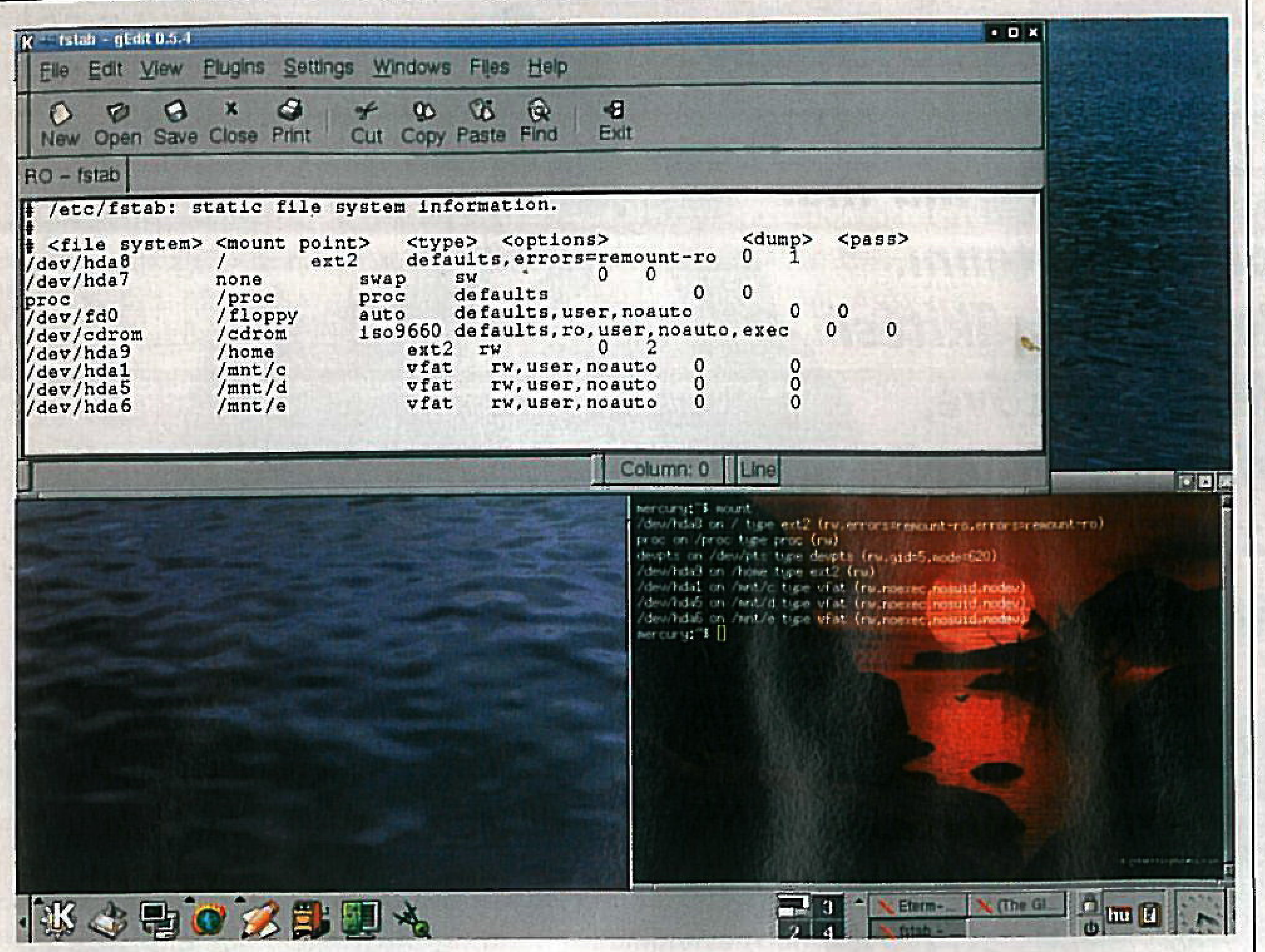
Paraméternek az ellenőrizni kívánt lemezegységet kell megadnunk, például: „fsck /dev/hda3". A „-A" opció hatására az összes, az /etc/fstab-ban felsorolt fájlrendszert ellenőrzi. Az „-a" automatikusan javít minden esetlegesen felmerülő hibát a fájlrendszerben.

Linux alatt formattálni az „mkfs" parancs segítségével tudunk. A „-t" kapcsolóval megadhatjuk, hogy milyen fájlrendszert készítsen a megadott lemezegységre.

A „-c" kapcsoló a formattálás előtt ellenőrzi, hogy van-e hibás blokk a lemezen.

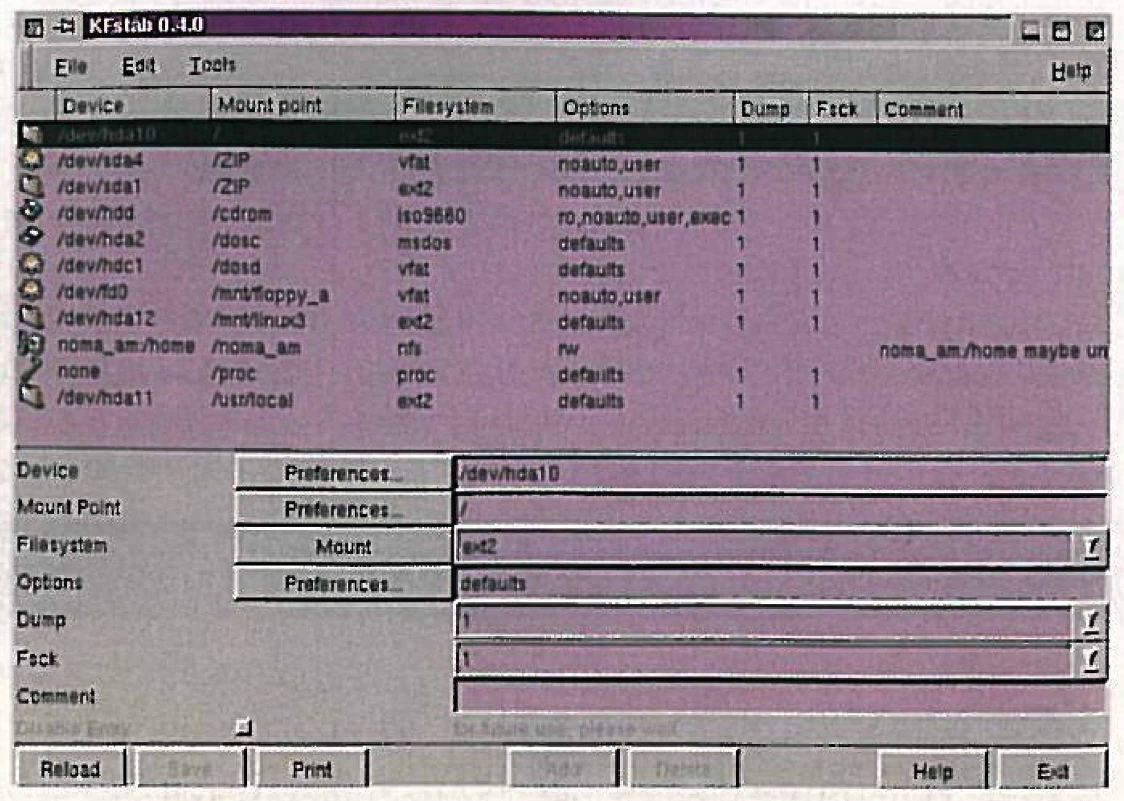
A következő alkalommal megismerkedünk Linuxunk barátságosabb arcával is: akkor majd végre elindítjuk a grafikus rendszert is, továbbá megismerkedünk felépítésével és beállításával.

Garzó András
garzoand@interware.hu

Meghajtóink listája

Itt látunk minden információt a meghajtóinkról

A keresőszolgáltatások adatai szerint jelenleg www szervereken elérhető honlapok száma több tízmillióra tehető. Épp ezért ma már nem elég keresni, ezt jól is kell tenni. A keresőknél fontos jellemző a szűkítési funkció fejlesztése, ez teszi lehetővé, hogy a hatalmas mennyiségű elérhető információból minél célzottabban tudjanak keresni a felhasználók.

Dzsungelharc helyett 2. avagy mitől jó egy kereső?

A ma elérhető számos keresőprogram közül az lehet a leghatékonyabb, amely a találatok szűkítését a legeredményesebben és leggyorsabban hajtja végre, a találatok között pedig minél kevesebb a „fals". A keresők hatékonysága nagyban függ az úgynevezett index méretétől, vagyis attól, hogy bizonyos keresők milyen nagyságú adatbázissal rendelkeznek. Ezeket az adatokat a keresőprogramok közzéteszik. A magyar keresők naponta kétszázötvenezer kérést szolgálnak ki, és durván ötvenezer honlapot töltenek le a találatok közül.

Az is fontos szempont, hogy milyen kényelmes maga a keresés, vagyis mennyire áttekinthetőek a keresési űrlapok, milyen adatokat ad a megtalált honlapokról. A jó kereső egyik ismérve a jó sorrend, vagyis hogy azok a honlapok kerüljenek előre, amelyek a legjobban kötődnek az adott keresési szemponthoz. A Google és a Vizsla ugyan elég megbízható ebben a tekintetben, de mégis gyakori, hogy a találatok listája több ezer tételt tartalmaz.

Magyar keresőprogramoknál lényeges, hogy milyen fejlett a kereső nyelvi intelligenciája, vagyis hogyan ismer rá a ragozott szavakra, a múlt idejű igékre és az egyéb nyelvi buktatókra. Ezen a téren a Vizsla keresője jeleskedik leginkább, hiszen alkotói a magyar Morphologic céggel együttműködve fejlesztették a kereső szolgáltatásait. A keresést mi magunk is szabályozhatjuk. Ha például tudjuk, hogy a hálózat mely részén akarunk keresgélni, szűkítési szempontnak megadhatjuk, hogy milyen szervereken, milyen domainek alatt keressen a program.

De melyik keresővel érdemes keresni? A Google nagy sikert aratott hazánkban, egy oldalról lehet vele keresni a magyar lapokon és a nagyvilágban egyaránt. Mivel a Google nemcsak a lapok fejlécébe, hanem a tartalomba is belenéz, elég jó találatokat ad, de sajnos sok olyat is, amely nem kapcsolódik a keresett témához. A Vizsla is jó találatokat biztosít, de mivel nagy adatbázisból dolgozik, túl sokat ad, a szűkítés nem működik megfelelően. Az Index keresőjében nemcsak a portál saját keresőjét lehet használni, hanem más keresőket is, így például az előbb említettek közül többet is, de lehet keresni akár az Arany Oldalakban, vagy az ingyen webtárhelyet biztosító szolgáltatók szerverein is.

Fontos szempont, hogy milyen gyakori a keresők adatbázisának a frissítése, vagyis hogy a keresők milyen gyakran pásztázzák végig a webet. Ha ez a folyamat ritka, akkor gyakori az a hiba, hogy a keresőben szerepel egy oldal, de az interneten már nem. Ebből a szempontból a Vizsla és a Google számít a legjobbnak, és az Altavista produkálta a legtöbb hibát.

Varga G. Gábor
vagabor@freestart.hu

Kereső/keresett szó	az	szex	iskola
Index	2349308	64984	102978
Vizsla	5257971	277144	336544
Google	536000	12600	122000

Nézzünk egy nagyon egyszerű példát! A keresőbe a teljesen értelmetlen „az" szót gépeltük be. A találatok száma hihetetlenül magas. A sokkal értelmesebb „szex" keresőszóra már jóval kevesebb találatot adott, míg körülbelül ugyanennyit kaptunk az „iskola" szóra is, de a találati nagyságok eltérnek, ami azt bizonyítja, hogy minden kereső adatbázisában másmás szempont szerint kerülnek be a kifejezések.

NEMZETKÖZI KERESŐPROGRAMOK

ALTAVISTA: az egyik legnépszerűbb és leggyorsabb keresők közé tartozott, bár egy éve folyamatosan veszít népszerűségéből, 550 millió weboldalon keres, és naponta 50 millió keresést szolgál ki.

GOOGLE: egymilliárd weboldalnyi indexállománnyal rendelkezik, napi 30–40 millió oldalt regisztrál.

EXCITE: állítása szerint a legtöbb oldalt felölelő adatbázissal rendelkezik, és hierarchikusan rendezve adja ki az információkat, így könnyű tájékozódni benne.

LYCOS: az AltaVista előtti időszak legjobban katalogizált keresője, amely 40 millió hálószemen keres.

HUDIR: keresőprogram magyar adatbázissal. Látogatottsága Magyarországon naponta 20–26 000 közötti, a látogatók 70–75%-a .hu domain-ről jelentkezik be. A HuDir adatbázisa közel 10 000 IP címet tartalmaz.

FTP SEARCH: több mint 70 millió fájl között keres. Meg lehet adni, hogy melyik domainben keressen. Az AltaVistával együtt nagyon praktikusan használható.

INTEGRÁLT KERESŐK

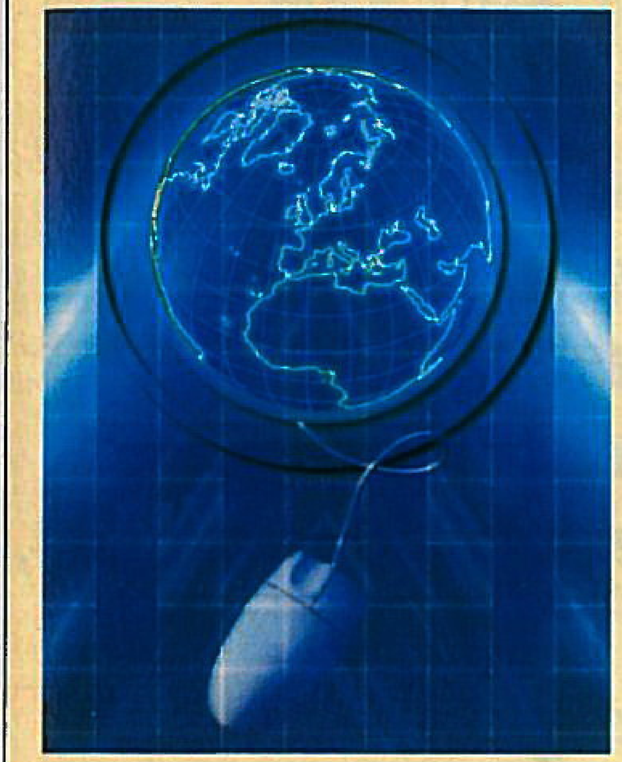
ALL IN ONE: ezeken az oldalakon összegyűjtöttek több keresőt, és egyszerűen lehet bármelyiket – akár egymás után többet is – használni.

INFERENCE FIND: nem igazi keresőszerver, más keresőket hív meg, és az eredményt összesítve, rendezve adja vissza az eredményt.

Új szolgáltatás az Interware Kft.-nél

(*Munkatársunktól*) Az Interware Kft. aktív webszerver-bérlettel bővítette weblapelhelyezés szolgáltatásainak körét. A co-location területén ismert internetszolgáltató azoknak ajánlja új szolgáltatását, akik dinamikus oldalakat (CGI, php, Perl és Pike alkalmazásokat), valamint adatbázisokat szeretnének futtatni oldalaikon, azonban alkalmazásaik köre még nem igényli önálló szerver elhelyezését.

Az új, havidíjas szolgáltatás mellett a felhasználók továbbra is előfizethetnek a korábbi weblapelhelyezés szolgáltatásra, amely a statikus oldalak futtatását teszi lehetővé. A webszerverek technikai környezetét mindkét szolgáltatás esetében az Interware Kft. Data Centere garantálja.

Korlátozták az .info domain használatát

(*Munkatársunktól*) Az ICANN internetcímzést felügyelő szervezet tiltólistára tette az országneveket az .info domain alatt – adta hírül a múlt héten a Reuters. – A napokban működésbe lépő legfelső domain közül domainkalózok többet lefoglaltak a nyáron. A szervezet uruguayi ülésén megszavazta, hogy ezeket ne lehessen szabadon megvásárolni, valamint felszólította a domain értékesítését végző Afiliast, hogy adja át a címeket a jogos tulajdonosaiknak. A tiltólista 2002. márciusig marad érvényben.

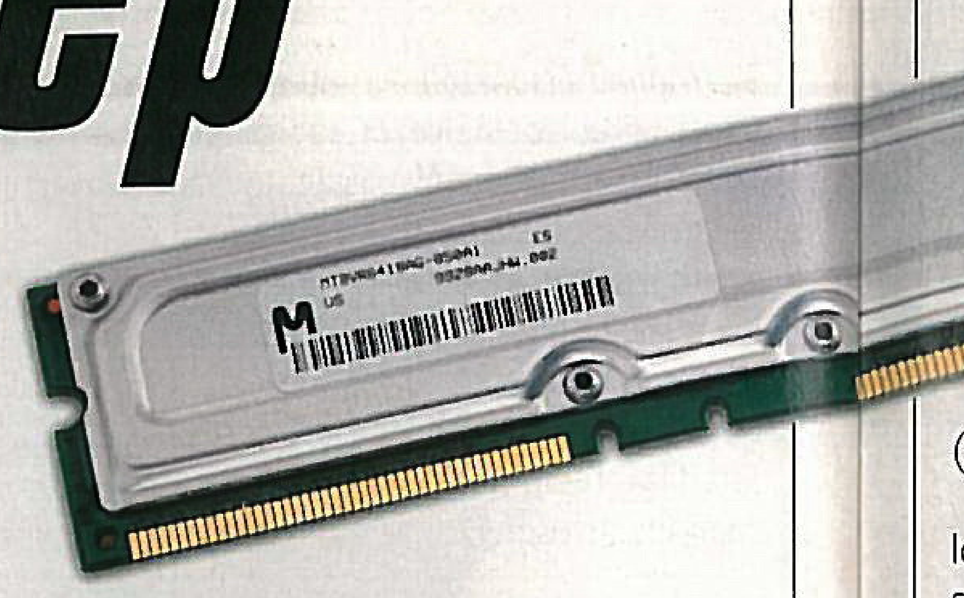
Információk cégekről, online

(*Munkatársunktól*) Magyar és külföldi cégeket tartalmazó online szolgáltatást indít a Creditreform Interinfo Kft. Nagy István ügyvezető igazgató sajtótájékoztatón mutatta be a cég 1400 ügyfelének szánt adatbázist. A vállalkozás vezetője kifejtette, hogy a hazai cégek fizetőképessége és -készsége az elmúlt években romlott, ezért egyre többen veszik igénybe 440 ezer vállalkozás adatait tartalmazó listájukat. A Creditreform Kft. a világ 38 országában tevékenykedő Creditreform franchise-rendszerének tagja, 11 éve működik Magyarországon.

Vörösre kék? – Előbb lassít, azután bénít a Code Blue

(*Munkatársunktól*) A Code Redhez hasonló számítógépféreg kezdte meg a pusztítást Kínában – adta hírül a Reuters. A „Code Blue" névre keresztelt kártevő a júliusban és augusztusban két hullámban támadó Code Redhez hasonlóan fertőz, és a számítógépek gyenge pontjait kihasználva tör be a rendszerbe: először lelassítja a működést, majd megbénítja a gépet. A kínai rendőrséghez tartozó víruselhárító központ egyik munkatársa elmondta, hogy már azonosították a férget, de azt még nem tudni, hány gépet sikerült megfertőznie. A kínai hatóságok mindent elkövetnek a „Code Blue" elterjedése ellen, annál is inkább, mert egy amerikai kongresszusi jelentés szerint a Code Red júliusban egy kínai egyetemről indult pusztító útjára, amelynek során csak az Egyesült Államokban 250 ezer rendszert tett működésképtelenné.

A számítógép emlékezete

Néhány évvel ezelőtt még a „sima" és az EDO RAM jelentette a memóriafajták választékának nagy részét, de mára már az említetteken kívül megjelent – és át is vette az uralmat – az SDRAM és változatai (elsősorban a kétszeres sebességű DDR-SDRAM), valamint a még újabb RDRAM. Az ezek közötti eligazodásban igyekszünk segíteni.

■ Az alapoktól elkezdve, a jelenleg a PC-kben használt típusok a dinamikus véletlen elérésű memóriák (Dynamic Random Access Memory, azaz DRAM) családjába tartoznak.

Cellákba zárva

A RAM úgynevezett memóriacellákból épül fel, mely a dinamikus memória esetében egyetlen darab tranzisztorból és egyetlen kapacitásból áll. A nevét onnan kapta, hogy külső táplálás nélkül tartalmát elveszti, ezért bizonyos időközökben frissíteni kell. Úgyszintén frissíteni kell a cellákat kiolvasás után, ugyanis a kapacitások akkor is elveszítik töltésüket.

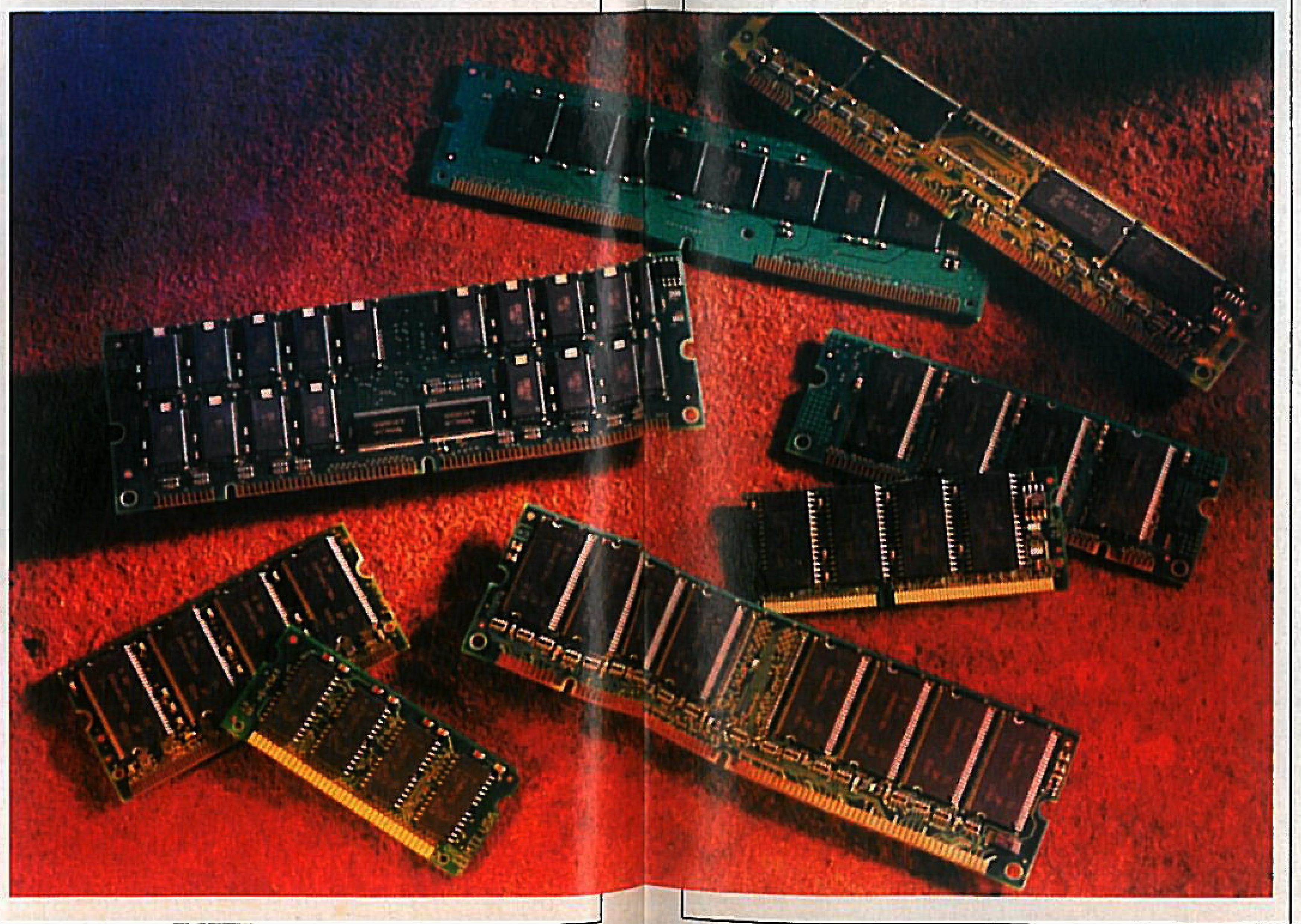
A régebbi, úgynevezett FPM (Fast Page Mode) és EDO (Extended Data Out) memóriák már csak elvétve vannak a piacon, így nem igazán érdemes velük foglalkozni. Ilyen modulokat használtak a régebbi pentiumos, 486-os és még ősibb számítógépekben. Jelenleg a legelterjedtebb felépítésű az úgynevezett SDRAM. Az S betű a Synchronous szóból (szinkron) származik, és azt hivatott jelezni, hogy a memória működési frekvenciája egyezik az alaplapi frekvenciával (tehát például 100 vagy 133 MHz) – legalábbis a név születésekor még így volt, azóta ugyanis kijöttek az asszinkron működést is lehetővé tevő chipkészletek (főleg a VIA által gyártottakra gondolok).

Egy memória sebessége természetesen annál jobb, minél rövidebb idő alatt minél több adatot tudunk kiolvasni belőle. Ezt azonban nemcsak a működési frekvencia, hanem az úgynevezett késlekedés vagy lappangás (az angol Latency szóból) is befolyásolja. Szinte minden, az előbbi bekezdésekben felsorolt művelet bizonyos számú órajelciklust igényel a megfelelő végrehajtás érdekében. Így például a megfelelő sorok feltöltése (CAS-to-RAS), illetve a megfelelő cellák előkerítése (CAS) egyaránt 2-3 órajel alatt megy végbe – minél jobb a memória, annál gyorsabban. Így például vannak CAS2 és CAS3 megjelölésű memóriamodulok – az előbbiek értelemszerűen gyorsabbak és drágábbak.

A jövő memóriái

Hasonlóan működnek az úgynevezett dupla sebességű (Double Data Rate azaz DDR) SDRAM-modulok. Ez tulajdonképpen a hagyományos SDRAM továbbfejlesztése, mely az alkalmazott órajel kétszeresével képes adatokat szállítani – innen származik neve is: Double Data Rate, azaz DDR. Ez azonban csak az adatbuszra érvényes, a címbusz továbbra is „csak" az FSB frekvenciájával működik. Ez a memóriatípus már egy ideje ismert, ugyanis a grafikus kártyákon – ahol a memória-sávszélesség iránti igény még az alaplapi esetet is meghaladja – már jó ideje használnak DDR memóriachipeket a csúcsmodellekben. A DDR technológia nagy előnye, hogy minden alkatrész, minden apró elem szabványosított, így elkerülhetők bizonyos kompatibilitási problémák, melyek az SDRAM-nál bizony előfordultak. Másik előnye, hogy az ilyen chipekkel szerelt modulok ára – lévén, hogy alig bonyolultabb előállítani, mint elődjét – alig magasabb a hagyományos memóriáénál.

Ellentétben a hagyományos, egyszeres sebességű, SDR modulokkal, a DDR memória megjelölésében nem a működési frekvenciát, hanem az elérhető elméleti sávszélességet használják a megkülönböztetésre. Így például a 100 MHz-es buszsebességgel működő DDR-SDRAM a 64 bit széles adatbuszon 200 MHz-es effektív frekvenciával másodpercenként 1,6 GB adat átvitelére képes. Így aztán az elnevezése PC1600, míg gyorsabb, 133 MHz-es változatának PC2100 (64/8*133*2 azaz 2.1 GB/s).

Természetesen ahhoz, hogy a DDR modulokat használhassuk, megfelelő alaplapra is szükség van. Szerencsére egyre több chipsetkészítő cég (például VIA, ALi, és így tovább) jelenti be a DDR technológiát támogató lapkakészleteit – és ezzel együtt növekvő számú alaplap is a piacra kerül. Különösen az AMD Thunderbird és Duron processzorok teljesítményét növelheti meg ez a memóriafajta, de már a Pentium III és Pentium 4 rendszerekhez is léteznek olyan chipkészletek, melyek képesek kezelni a DDR-SDRAM-ot.

A nagy vetélytárs a Rambus DRAM, mely teljesen más elven épül fel, mint a hagyományos SDRAM (persze az alap építőkövek, a cellák ugyanazok). A memória kiépítése ebben az esetben nem párhuzamos (azaz például 8 darab 8 bites chip adja a 64 bit szélességű adatbuszt), hanem soros. Az egymás után kapcsolt 16 bites elemek egy úgynevezett RAMBUS csatornát alkotnak, mely ugyan csak 16 bit széles, ám akár 400 MHz-en is képes működni – mindezt megfejelve ugyanazzal a technikával, melynek segítségével a DDR RAM is az órajel kétszeresével működik. Ha kiszámoljuk az elérhető sávszélességet, akkor azt kapjuk, hogy ez bizony önmagában nem igazán nyújt többet, mint egy olcsóbb DDR-SDRAM megoldás. Ugyanis a 16/8*2*400 az pont 1,6 GB-ot jelent. Hol itt az előny akkor?

RAM – BELÜLRŐL

A memória felépítése egy négyzethálóra hasonlít (mátrixos), ahol a rácsozat csomópontjaiban helyezkednek el az egyes cellák. Így minden egyes cellának – éppen úgy, mint a sakktábla mezőinek – megvan a saját címe, a sor és az oszlop számából adódóan. Az ilyen „négyzetrácsokat" banknak hívják, és a legtöbb memóriachipben 4 darab található belőlük. Mivel az SDRAM modulok a szabvány szerint 64 bit széles adatsínnel rendelkeznek, így egy modulon 8 (8 bites) vagy 16 (4 bites) chipet találhatunk.

A memóriabankok működése könnyen elképzelhető. Tegyük fel, hogy a CPU 32 byte-ot akar kiolvasni, melyet nem talál meg a cache-ben. Ezt a kívánságát – persze a címmel együtt – elküldi a chipsetnek, mely továbbítja azt a memória számára. Ez a memória 14 címsínén keresztül elküldi a sorcímet az összes chip számára – ami annyit jelent, hogy az ennek megfelelő sorok az összes memóriabankban aktívvá válnak. Az ilyen összetartozó sorok neve az oldal (page), tehát a chipset megnyit egy oldalt. A megfelelő sorok betöltődnek az úgynevezett erősítőkbe, melyek ezeket az adatokat megtartják és erősítik. Innen kerülnek aztán kiválasztásra az oszlopcímek segítségével a kért cellák, és ezek aztán a DIMM memóriamodul kimeneti pufferéből olvashatók ki. Ezzel megkaptuk az első 8 bájtot, a maradék 24-et pedig egy belső számláló segítségével a soron következő oszlopokból automatikusan kapjuk – ezzel növelve az adatátvitel sebességét.

Azt ugyanis még nem említettem, hogy az RDRAM modulok ára sokszorosa a „normális" modulokénak. Az egyik előny, mellyel ez az új technológia rendelkezik, az a memóriabankok nagy száma, melyek segítségével az átlagos átvitel sokkal közelebb lehet az elméleti maximumhoz. A másik előny, hogy több ilyen RAMBUS csatorna is működhet egymással párhuzamosan. Így például az i840 chipset, valamint a Pentium 4-et kiszolgáló i850 is egyszerre két csatornát használ – ami már 3,2 GB/s-ot jelent!

Ne kerüljük meg azonban azt a kérdést sem, hogy mennyi memória lehet elegendő? Mivel a modulok ára az elmúlt hetekben-hónapokban általános mélypontra zuhant, így az ajánlható minimális memória is 128, de inkább 256 MB-ra nőtt. Mivel a PC100-as (azaz 100 MHz-es órajelű) és PC133-as (azaz 133 MHz-en is megbízhatóan működő) modulok között igazán elhanyagolható a különbség, így érdemesebb az utóbbiakba beruházni – már csak a későbbi fejlesztések végett is. Ugyanakkor nem igazán érdemes 256 MB-nál több memóriát belepakolni a gépbe – az elérhető sebességnövekedés olyan minimális, hogy gyakorlatilag nem is észlelhető. Kivételt csak egyes grafikus és más professzionális (például véges elemes) alkalmazások jelentenek.

Adatok a háttérben

A számítógépen belül azonban akkor is megmaradnak az adatok, ha kikapcsoljuk azt. Ezt az úgynevezett háttértárak teszik lehetővé, melyek közül a merevlemez (HDD, winchester) a legfontosabb.

A lezárt tokon belül gyorsan forgó korongokat tartalmaz (a fordulatszám általában 5400, illetve 7200 fordulat/perc, de az extragyors modellek esetében akár 15 000 ford./perc is lehet!), amelyek videokazettákhoz hasonló mágneses rétege tárolja az adatokat. Itt az egyes gyártók termékei között főleg apró sebességbeli különbségek vannak, és ez tükröződik az árban is. Kétféle csatlakozóval kaphatók: IDE (Integrated Device Electronics) és SCSI (Small Computer System Interface), ez utóbbi jelentősen drágább, és egy átlagos felhasználó esetében nem is gyorsabb, mint az IDE. Az IDE merevlemezek az alaplapra csatlakoznak, az SCSI-hoz leggyakrabban egy bővítőkártya szükséges. Ebben is rejlik az előnye, ugyanis használata közben nem terheli a számítógép központi processzorát, ez a munka teljes egészében az SCSI saját vezérlőjére hárul.

A merevlemezek közül jelenleg a 20 GB körüli mondható az ajánlott minimumnak. Nem szabad elfelejteni, hogy minden winchester előbb-utóbb kicsinek bizonyul! A másik általánosan használt tárolóeszköz a CD-ROM. Ez 650 Mbyte adat tárolására alkalmas. Viszonylag kedvező áron kaphatóak CD-írók is, amelyekkel mi is írhatunk CD-ROM-ot, vagy akár saját hang-CD-t is. Vásárlás esetén döntő szempont lehet az, hogy „hányszoros" a CD-olvasó, azaz mekkora a sebessége. Egy egyszeres CD-olvasó 150 Kbyte/s adatátvitelt tud, tehát egy kis matematikával kiszámolhatjuk, hogy egy 32x CD esetében ez körülbelül 4,5 gigabyte/sec. Ez persze a maximális sebesség, ami csak a lemez legkülső peremén érvényes, beljebb már lassabb az átvitel. Természetesen a CD-ROM-olvasók és -írók is kaphatók mind SCSI, mind IDE csatlakozóval. Bár furcsának tűnhet, de tulajdonképpen nem érdemes a 24x, 32x sebességnél gyorsabb példányokat megvenni, mert ezt a sebességet nehezen érik el.

Mostanában kezd terjedni a CD-ROM utóda, a DVD-ROM. Ez egy, a CD-hez nagyon hasonlító lemez, amire a fejlettebb technikának köszönhetően maximum 15,9 gigabyte adatot tudunk tárolni. Az újabb DVD-olvasók hibátlanul olvassák a hagyományos CD-ROM lemezeket is, valamint alkalmasak arra, hogy DVD lemezen megjelenő filmeket nézzünk.

A hajlékonylemez, vagy floppy mára kiszorulóban van kis mérete, lassúsága és viszonylagos megbízhatatlansága miatt. Egyes újabb fejlesztések (LS–120, stb) lehetővé teszik, hogy az új meghajtó, miközben képes a régebbi floppylemezek olvasására, az újfajta lemezeken 120 Mbyte adatot tároljon.

Rosta Gábor
wbk@comptech.hu

2001. szeptember 20. Hardver

Új területeken a Yamaha

■ Új, számára eddig érintetlennek számító területre lépett be a Yamaha, amikor egyszerre több készüléket is bemutatott az úgynevezett „lifestyle" kategóriában.

A döntést minden bizonnyal megkönnyítette a Piano Craft fantázianévre hallgató, kifejezetten megkapó szépségű rendszerük sikere, amit a rangos EISA is honorált, kategóriájának legjobbjává kikiáltva. Az új választék egészen merésznek is mondható, amely jelző persze csak a Yamaha a külsőségeket illető konzervativizmusának fényében értendő.

Az akár horizontálisan, vagyis a falra is fölszerelhetően használható rendszerek egyaránt kiváló anyagok felhasználásával készültek, és közös jellemzőjük, hogy kazettás magnót már nem tartalmaznak...

Magnat Vintage–990

■ A legtöbb szórakoztatóelektronikai cégnek van a kínálatában egy olyan erősítő, CD- vagy DVD-játszó stb., amit nem is a várható eladások nagy száma, hanem presztízsszempontok miatt alkotnak meg. Ezek közé az úgynevezett „ki, ha én nem" alkotások közé tartozik a Magnat legújabb csúcsmodellje, a Vintage–990, amely már a száraz technikai adataival, illetve a méreteivel is elborzasztja a hozzáértőket: 185 centiméter magas, 1500 W (!) zenei teljesítmény kezelésére képes, aktív, azaz saját erősítővel rendelkező mélysugárzójának membránátmérője 63 centiméter!

Aki netán úgy döntene, hogy nem élet az élet egy monstrum nélkül, az jól gondolja meg, hiszen nem kevesebb, mint húszezer német márka, azaz több mint két és fél millió forint az ára!

SD-kártyák új generációja a Panasonictól

■ A hordozható digitális készülékeknél egyre szélesebb körben alkalmazott átmeneti tárolók elterjedésének a legnagyobb akadálya kétségtelenül azok viszonylag kis kapacitása.

Egy MP3-lejátszóhoz minimum 64, de inkább 128 MB-os memóriakártya szükségeltetik, hogy megfelelő mintavételezésű zenét rögzíthessünk rá, ám még így is csupán egy óra körüli mennyiség fér fel. A Panasonic az idei IFA alkalmából mutatta be a 256 MB kapacitású kártyát, és csupán további két évet kell várni a 4 GB (!) kapacitásúra.

A jövő tehát igencsak izgalmas lehetőségeket kínál!

Az első többcsatornás SACD-játszó a Philipstől

■ A high-end kategória egyik trónkövetelőjének számító SACD formátum felettébb nagy lépést tett a siker felé, amikor a Philips révén bemutatásra került az első többcsatornás lejátszásra is alkalmas készülék, az SACD–1000. Ennek a figyelemreméltó lejátszónak a kiemelkedő minőségét az EISA is díjazta, neki ítélve a 2001-2002. év legjobb audiolejátszója címet.

Külön kiemelendő, hogy az SACD nem egyszerűen egy high-end audiolejátszó, de emellett egy kiváló DVD-játszó is!

A házimozi-erősítők, hasonlóan egyéb hifi komponensekhez, nem egyik napról a másikra robbantak be a nappalikba. Megjárták saját evolúciós állomásaikat, míg a mai sokcsatornás képességeiket elérték.

A házimozi agyközpontja

Annak, hogy a házimozi és általában is a surround technológia átvette a vezető szerepet az otthoni szórakoztatóelektronikai készülékek piacán, voltak előzményei.

Sokak számára bizonyára nem ismert, hogy a térhangzás megteremtése otthoni körülmények között nem nevezhető éppen új törekvésnek, hiszen már a hetvenes években megjelentek az első kvadrofón, vagyis négycsatornás magnók, és persze a hozzá tartozó erősítők is. Ezek a rendszerek, bár az addigi kettő helyett már négy hangsugárzóval dolgoztak, még mindig nem nevezhetők igazi surroundnak, a szó mai értelmében, hiszen a négy csatorna közül a hátsó kettő jelét egy mátrix dekóder állította elő, és az így megteremtett hangzás mai szemmel, helyesebben füllel bizony elég természetellenesnek tűnne. Az első, házimozi célra is alkalmassá tett erősítők csupán abban különböztek elődeiktől, hogy ellátták őket videó ki- és bemenetekkel, ezáltal alkalmassá váltak arra, hogy több videomagnót, illetve a későbbiekben képlemezjátszót (Laser Disc) csatlakoztassunk rájuk. Ez az időszak nagyjából a nyolcvanas évek második felére volt jellemző.

Feltűnt a Dolby a színen

A következő lépcsőfokot a zajcsökkentőiről is széles körű ismertségnek örvendő Dolby Laboratories által kifejlesztett Dolby Surround jelentette, ez volt tulajdonképpen az első igazi surround technológia. Ennél a VHS kazettákhoz kifejlesztett rendszernél még mindig csak négy csatornáról beszélünk, ám azzal a különbséggel, hogy itt a két hátsó, vagyis effektcsatorna jele már a film hanganyagának a videoszalagra rögzítésekor bekerült a két első csatorna jelei közé. A visszajátszáskor az erősítőben lévő dekóder mintegy „kimazsolázta" azokat, majd az erősítő megfelelő csatornájára irányította.

Az evolúció következő lépcsőfokán a Dolby Pro Logic dekóderrel ellátott erősítők következnek. Ezek a nyolcvanas évek végétől terjedőben lévő készülékek voltak az első ötcsatornás, azaz már centersugárzóval is rendelkező rendszerek, amelyek már megközelítették azt a moziélményt, amiről manapság beszélünk, azonban még rájuk, és az elöd Dolby Surround rendszerre is érvényes, hogy a háttér és a centercsatorna jele mind dinamikában, mind frekvenciaátfogásban lényegesen elmarad a két fő csatornától, aminek az oka az analóg, kétcsatornás rendszer korlátaiban keresendő. Áttérve a múlt század, vagy ha úgy jobban tetszik, a múlt évezred utolsó évtizedének történéseire, a Dolby Pro Logic további fejlődését a jelfeldolgozás digitális útra terelődése és a digitális hangtérprocesszorok hihetetlen fejlődése jelentette, egészen addig a pontig, ami túlzás nélkül felforgatta a szórakoztatóelektronika világát.

Következő lépcső a DVD

Ez a pont nem volt más, mint a DVD bemutatása, majd egy – két év tétovázás utáni – viharos terjedésnek indulása. A DVD technológia teljesen új követelményeket támasztott a házimozi-erősítőkkel szemben, hiszen hat (újabban hét, vagy éppen nyolc) csatornája egyformán diszkrét, azaz különálló, teljesen megegyező specifikációjú. Az új rendszer által a kezdetektől a Dolby Digital nevű, adatkomprimációs elvű formátumban tárolja a hanganyagot, ám az elmúlt két-három évben fokozatosan terjedésnek indult a DTS is, ami kisebb mértékben ugyan, de szintén adatvesztéses technológia. Ezzel gyakorlatilag el is érkeztünk napjaink történéseihez, ahol az egyik legnagyobb újdonság ismételten csak a Dolby Laboratories nevéhez fűződik, hiszen a Dolby Pro Logic II bemutatásával egy újabb esély kínálkozik a VHS továbbélésére, hiszen az új, immár digitális jelfeldolgozásra épülő dekóder a rendszer egyik legnagyobb hátrányát küszöböli ki, hiszen az eddig mono és kis dinamikájú háttércsatornákat sztereósítja, és jelentősen növeli azok áteresztőképességét is.

Mit hoz a jövő?

Bizonyára sokakban felmerül a kérdés, miszerint mi jön még? Várjak még a vásárlással, vagy most már érdemes a gyors elavulás veszélye nélkül összeállítani a házimozirendszert. Nos, örömmel közölhetem, hogy az elmúlt egy-két év történései egyértelművé tették a jövőt. Teljesen biztos, hogy a DVD átveszi a tömegmédium szerepét, sőt, a DVD-Audio révén egy igazi high-end formátum is rendelkezésre áll. Az idén ősztől kapható DVD-írók révén a kép- és hangrögzítés kérdése is megoldott, de ami talán a legfontosabb, a kompatibilitás kérdése sem okoz problémát, hiszen a régi lemezek és a jövőben rögzítésre kerülők egyaránt lejátszhatóak lesznek.

Itt az idő tehát, tessék elmenni a szaküzletekbe, fellapozni a szaklapokat, tájékozódni a lehetőségekről, és megismerni a korszerű surround rendszerek által nyújtott élményeket!

Világ László

NAD T–751

Ár: 255 900 Ft

A házimozirendszerek terén is van egy olyan kategória, amelyikben nem elsősorban a szolgáltatások és kez.előszervek mennyisége, hanem a szolgáltatott hang minősége az elsődleges szempont. Ezek a készülékek jellemzően az olyan, úgynevezett high-end, vagy audiofil gyártók területéről érkeznek, mint például a NAD, aki az említett körből az elsők egyike volt, aki a surround technológiával is megpróbálkozott. Hogy ez a próbálkozás korántsem mondható sikertelennek, arra élő példa a T–751, ami egy igazi, hamisítatlan NAD erősítő jegyeit viseli magán, mind a puritán felszereltséget, mind az elsőrangú hangminőséget illetően. Jellemző, hogy a készülék semmilyen DSP hangzásképpel nem rendelkezik, csak azt a jelet erősíti, ami a DVD-játszóból érkezik, de azt hibátlanul!

Denon AVR–1802

Ár: 159 900 Ft

Az alsó középkategória egyik legkedveltebb típusának számító Denon AVR–1801 most „upgrade" eljáráson esett át, ami szerencsére csupán a felszereltségét érintette, hiszen kiegészült a nemrégiben megjelent Dolby Pro Logic II dekóderrel is, aminek bizonyára örülni fognak azok, akik még sok VHS-filmet néznek otthon. Az árkategóriájának egyik legjobb hangminőségét produkáló Denon fekete és pezsgőszínben egyaránt megvásárolható, teljesítménye csatornánként 80 W. További, a Denonhoz kapcsolódó hír, hogy fokozatosan valamennyi erősítőjük megújul, és megkapja az említett dekódert.

Pioneer VSX–839RDS

Ár: 229 900 Ft

A Pioneer kínálatából ezúttal a VSX–839RDS került kiválasztásra, amely a cég házimozi-rádióerősítői közül felülről a második, és amelyik rendelkezik a THX Select minősítéssel is, valamint természetesen Dolby Digital, illetve DTS-dekóderrel. Ötcsatornás erősítője csatornánként maximálisan 100 W teljesítményre képes, mindehhez egy RDS tuner és egy tanítható távvezérlő tartozik. Annak ellenére, hogy a VSX–709RDS a közepes árkategóriába tartozik, figyelemreméltóan, szinte a csúcskészülékeket idézően széles körűek a csatlakoztatási lehetőségei, melyek közül most az előlapi A/V bemenetet emelnénk ki, melyhez egy S-video bejárat is tartozik, gondolva a videokamerával rendelkezőkre is.

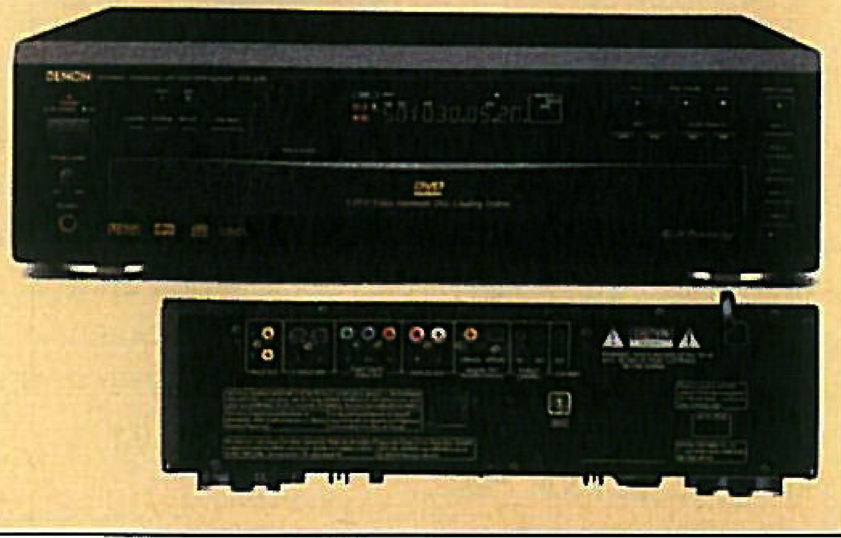

Philips FR–976

Ár: 144 990 Ft

A Philips, bár egyértelműen a DVD-technológia egyik úttörőjének számít, eddig nem igazán fordított nagy energiákat az erősítők témakörének. Hiába voltak igazán figyelemreméltó lejátszói, ha nem tudott olyan házimozi-erősítőt kínálni hozzájuk, ami minőségileg illett volna. Ennek az időnek vége, hiszen ettől az ősztől mindjárt négy, jobbnál jobb típust mutattak be, melyek közül mi a Match Line szériába tartozó FR–976-ot emeltük ki. Teljesítménye csatornánként max. 100 W, Dolby Digital, MPEG és DTS dekódere van, digitális kimenetére akár CD-író is csatlakoztatható, és azzal felvétel készíthető tetszőleges forrásból. Fekete, illetve ezüstszínben gyártják.

Az Internationale Funkausstellung (IFA) – a világ legnagyobb szórakoztató-elektronikai kiállítása – a berliniek, a szakmabeliek számára akkor is csak rádiókiállítás marad, ha még egyszer 77 esztendőt megél…

SMS-ezésre alkalmas „hagyományos" telefon drót nélküli egysége

A T-Sinus Pad: villámsebes szörfölés a világhálón

Középhullámon is digitálisan

Kulcsár László berlini beszámolója

■ Az ultrarövid-hullámú technika a múlté, a digitális rádióé a jelen és a jövő. Bármennyire nagy lépés volt is annak idején a középhullámhoz mérten az URH, majd annak sztereó változata, a gyakorlatilag CD-minőségű hangot (az 50–2300 megahertz frekvenciatartományban) sugárzó digitális adás többszörös minőségi ugrás a rádiózásban. Tiszta csengés, korlátlan élvezet akár több száz kilométeres sebességgel száguldó járműben is, és csak a fantázia szab határt az együtt járó szolgáltatásoknak: az állomás nevének, frekvenciájának a kiírásától a programot kísérő (PAD) és a műsortól független (NPAD) alkalmazásokig. Egy kicsit számítógép és internet, egy kicsit tévé, de leginkább hírközpont, amelynek az autósok különösen nagy hasznát vehetik. Megjeleníthető ugyanis a rádió képernyőjén az adott térség forgalmi állapota, a vasúti menetrend, vagy éppen a hallgatott szimfónia története. A rádió monitorja természetesen érintőképernyő.

A német leleményesség a középhullámot is fölfedezte a digitális rádió számára: a hallei „531 digital" rádióállomás elsőként sugároz stúdióminőségben a hagyományos műsorára „ültetett" szolgáltatóinformációkat is (időjárás-előrejelzés, gazdasági hírek, repülőgépek érkezése, indulása stb.) nagyjából azon a frekvencián, amelyen a mi Kossuth rádiónkat gyakran alig halljuk a sistergés, recsegés, interferencia és egyéb zavarok miatt.

Nem akart kimaradni a Deutsche Telekom nemrég alakult leányvállalata, a 37 ezer főt foglalkoztató T-Systems sem a digirádió-torta élvezetéből: ő meg az IFA alkalmából kezdte el középhullámú digitális műsorsugárzását. Az innováció éllovasának, a Fraunhofer Intézetnek, meg a patinás Telefunken rádiógyárnak a közreműködésével egész rádióhálózatot alakított ki az 1485 kHz-en. És ez még nem minden! A T-Systems megjelent digitális adásaival a rövidhullámon is, a DRM (=Digital Radio Mondiale) hálózatában.

A Matáv fő tulajdonosa, a Deutsche Telekom (DT) a Bluetooth-technikát „lovagolta meg". Mostantól már nem csupán rádiótelefonon, hanem hagyományos (kábeles) telefonon is továbbíthatók rövid szöveges üzenetek. A DT vezeték nélküli T-Sinus 710 Komfort készüléke (mint egy mobiltelefon) képes SMS-t fogadni, küldeni „marokfonra", faxra és vele azonos készülékre.

A DT vezeték nélküli internetezésre alkalmas T-Sinus Pad készülékével a lakás bármely pontjáról, sőt a kerti padról is elérhető a világháló: akár többszörös ISDN-, azaz DSL sebességgel. Az A4-es, lapos, színes képernyős készülék lelke a Windows CE 3.0 korszerűsített változata. Hasonló célt szolgál a Joy of Use 2005 fantázianevű „digitális palatábla" (T-Kid Pad), amelyet kisiskolások is használhatnak: a világháló gyermekportáljait kereshetik föl általa, persze ugyancsak

a Bluetooth technológiának köszönhetően. A készülékkel telefonálni, fényképezni, képet továbbítani egyaránt lehet. Ha már a gyerekekről van szó: a Vodafone-tulajdonú D2 mobiltelefon-hálózat marokfonra letölthető játékokat kínál. Innovatív játékplatformja a D2_Load-A-Game. Hardvere az ExEn játékszoftverrel ellátott rádiótelefon (pl. Philips Xenium 9@9, Az@lis 288). A mind bőségesebb választékból egy-egy játék nem egészen öt márkáért letölthető, utána már offline élvezhető. A D2_Load-A-Game sztárja napjainkban a Jurassic Park III., amely a mozifilmmel egyidejűleg jelent meg.

Nem játék, nagyon is komoly és kemény munka eredménye az IFA legcsöndesebb látványosságának számító Borostyánszoba. A filmgyáráról híres Potsdam-Babelsbergben honos Artmedia Rt. programozói újra fölépítették a titokzatos véget ért, a II. világháborúban állítólag megsemmisült iparművészeti alkotást. A világ nyolcadik csodájaként számon tartott Borostyánszobát Nagy Frigyes porosz király ajándékozta Nagy Péter cárnak. A Wehrmacht hadizsákmányként elhurcolta, nyoma veszett.

Most interaktív Virtual Reality Modelként újra látható; a Borostyánszoba „felépítését" a Ruhrgas Rt. finanszírozta. A programozók a remekműről fennmaradt négy rajz és 221 színes fénykép alapján készítették el a botkormánnyal bejárható, hatalmas képernyőre vetített virtuális és térhatású Borostyánszobát mintegy 2,5–3 millió poligon (sokszög) felhasználásával.

Maximum fájdalom

Egy jó akciójáték alapfeltételei: az izgalmas játékmenet, a felfedezésre váró pályák változatossága és az érdekes szereplők. A Max Payne mindezeket elmondhatja magáról, ezért méltán ajánlható e kategória kedvelőinek.

Persze csak módjával, mivel ez a játék nem gyerekeknek való, sem története, sem akciódús volta miatt.

Már a főszereplőnk neve is utal erre, hiszen a Payne kiejtve egyenlő az angol fájdalom szóval. Főhősünk nem egy szerencsés fickó, mert olyan dolgokba üti bele az orrát, amelyek mindig rossz következményekkel járnak. Rendőrként a maffia útjait keresztezi, aminek a következtében elveszti a családját. A mai trendeknek megfelelően az orosz és az olasz maffia is érintett a történetben, azonban míg egyik segíti hősünket, a másik az ellenkezőjét teszi.

A játék kinézetéért az az engine felelős, amit már évek óta ismerhetünk a 3Dmark sorozatból. Aki nem ismerné, ezek a programok váltak kvázi szabvánnyá a számítógép-tesztelők körében, és a Remedy, illetve a MadOnion a felelős a kifejlesztéséért. Legfontosabb ismérvei közé tartozik, hogy sok társával ellentétben kihasználja a Transform & Lightning egységgel rendelkező videokártyák képességeit. Ez vizuális orgazmust eredményezhetne e kártyák tulajdonosai számára, amennyiben a játék lehetőséget nyújtana a nyugodt nézelődésre. Természetesen erről szó sincsen. Nincs olyan helyszín, ahol csak néhány másodpercnyi időnk lenne egy kis körülnézésre, mielőtt belevetnénk magunkat egy önfeledt lövöldözésbe. Ennek extrém példája az a helyszín, ahol a maffiafőnökkel lenne randevúnk, a tulajdonában lévő étteremben, de helyette kizárólag robbanóanyaggal töltött csomagok fogadnak minket. Kapunk két másodpercet, hogy felmérjük a helyzetünket, és utána már csak a futás marad. Ennek a résznek valószínűleg többször is nekifutunk, mivel egyáltalán nem egyszerű megtalálni a megfelelő menekülési útvonalat.

Több főellenféllel is meg kell küzdenünk a játék során. Ők általában nem egyedül szállnak szembe velünk, hanem a szokásos magánhadsereggel. Ezért sokszor nem is a főnökök jelentik az igazi kihívást, hanem a több hullámban támadó beosztottak. De mire idáig eljutunk, addigra belejövünk az ellenük zajló küzdelembe. A fejlesztők szerencsére nem csak azzal vonják el a figyelmünket, hogy nagyszámú ellenfelünk akad, a helyszínek változatossága is sokat lendít az unalom elleni harcban.

A szoftver egyik legérdekesebb része a Bullet-time. Az effekt persze nem új, mindenki ismerheti a Mátrix című filmből. Azokat a jeleneteket vették át a filmből, amikor a szereplők elhajolgatnak a golyók elől. Ha megfelelő állapotban vagyunk, akkor lehetőségünk adódik, hogy lelassítsuk az időt, és ezt kihasználva több ellenfelet megtámadva hatolhassunk be egy ismeretlen helyiségbe. Ebből a megoldásból nagy valószínűséggel divat lesz a későbbiekben megjelenő akciójátékok körében, mivel nagyon látványos, és megtöri a játékok néha kifejezetten monoton ritmusát is.

Az összekötő animációk teljes mértékben hiányoznak a játékból. Ehelyett egy képregényt kapunk, de a legizgalmasabb fajtából, melyben a főszereplő meséli és kommentálja az eseményeket. A szereplők közötti beszélgetések is ilyen formában zajlanak.

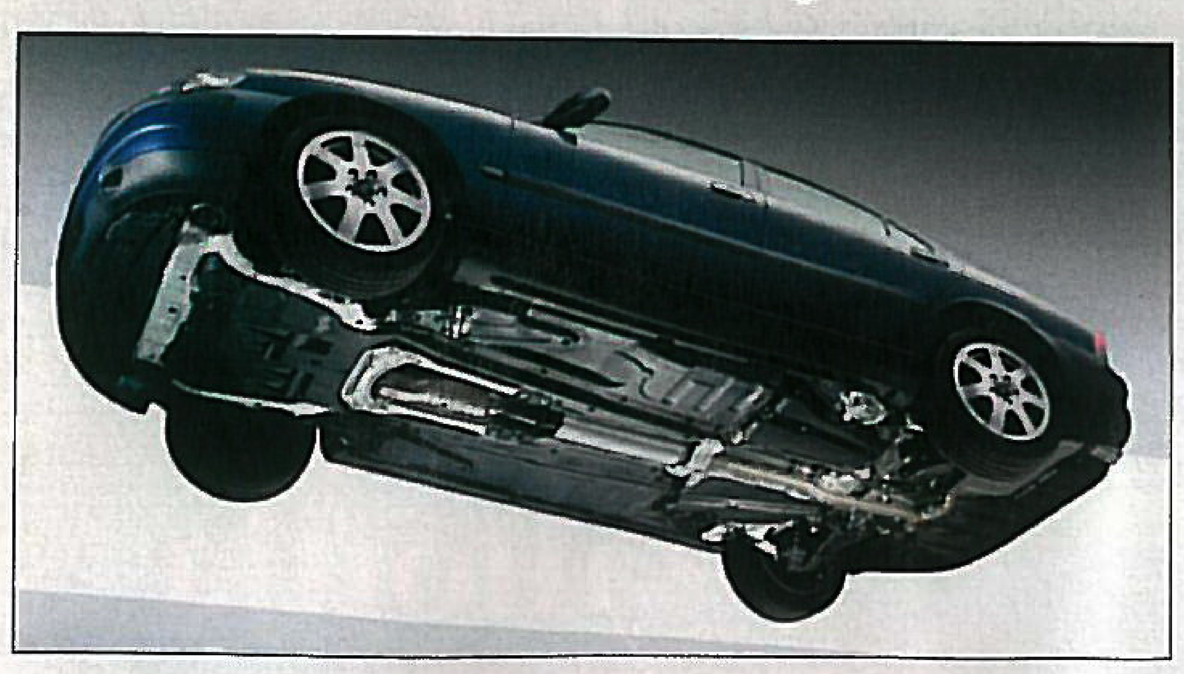
Egy másik játékban hangzik el az a mondat (szabad fordításban): „Bár azt mondják, a bosszú keserédes, de nekem tetszik ez az íz." Az e heti játék kizárólag a bosszúról szól. A Max Payne készítői azonban végig úgy írták meg a játékot, hogy felhívják a figyelmet arra a negatív jellemfejlődésre, amelyen hősünk keresztülmegy a történet folyamán, egyáltalán nem követendő példa.

Minimum rendszerkövetelmények: 450 MHz-es AMD, vagy Intel processzor, 96 MB memória, (800 MB szabad a merevlemezünkön, ha nem akarjuk a játékot a CD-ROM-ról futtatni), és nem elhanyagolandó a videokártya 3D képességei mellett az sem, hogy minimum 16MB RAM-mal kell hogy rendelkezzen.

Dusa Gábor

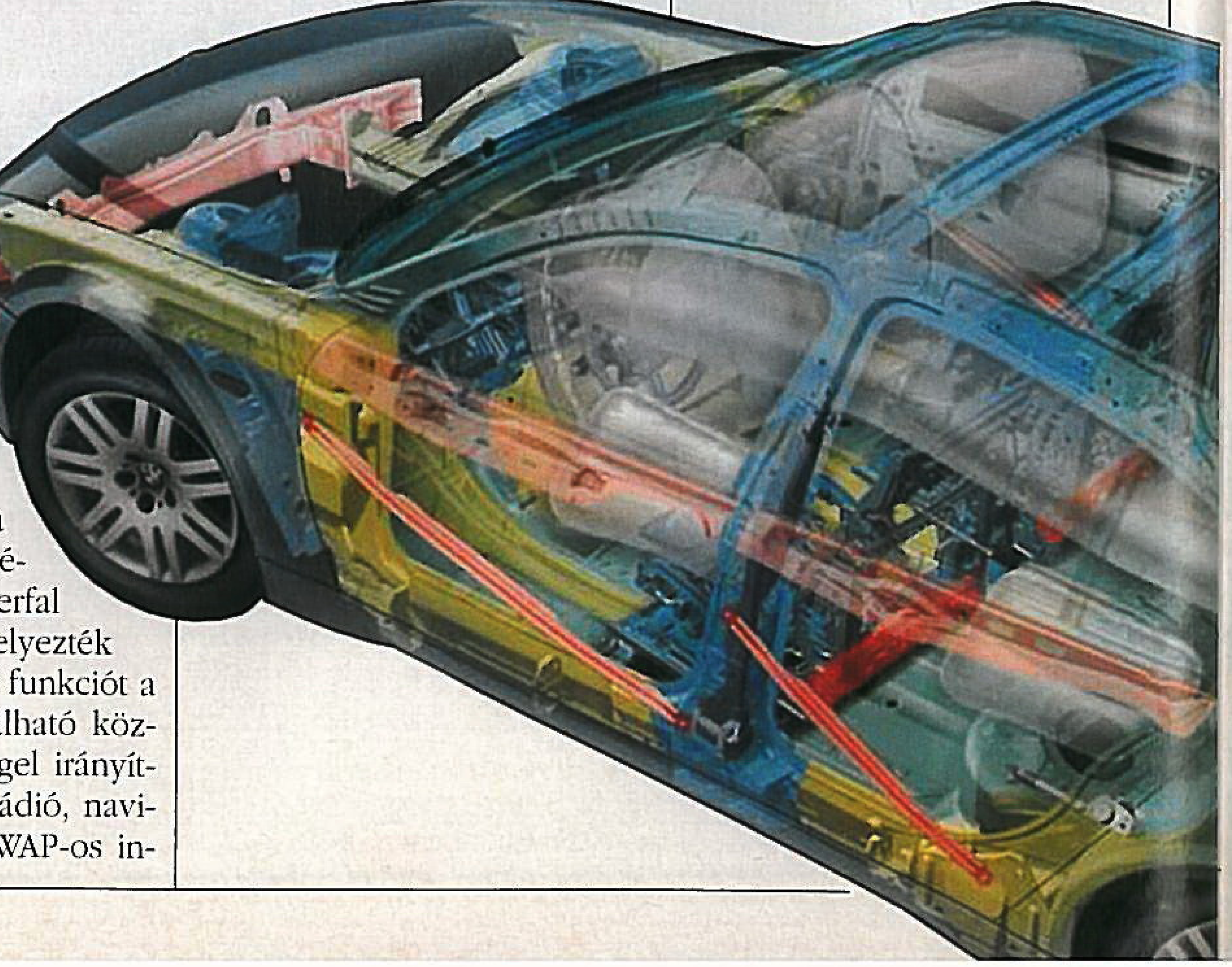
gabord@comptech.hu

Mesterséges intelligencia II.

Sorozatunk előző részét (InfoKrónika 2001. szeptember 6.) az új 7-es BMW aktív és passzív biztonsági rendszereinek ismertetésével fejeztük be. Most következzék a nem kevésbé izgalmas, viszont sokkal látványosabb kényelmi és elektronikai berendezések bemutatása.

A BMW új luxusautójának technikai megoldásai

■ A bajorok nem titkolt célja, hogy stílusban, biztonságban, menetkényelemben legyőzzék az egyetlen igazán komoly ellenfélnek számító Mercedest. Ez az utastérben alkalmazott elképesztő kreativitással kivitelezett megoldásokon is látszik.

Itt van mindjárt az iDrive névre hallgató rendszer, amely nem egyszerűen forradalmasítja az autóvezetést, hanem egyenesen felrúgja és megkérdőjelezi az évtizedek alatt kialakult kliséket. A koncepció lényege, hogy csak azokat a kapcsolókat és kezelőszerveket hagyták meg a műszerfalon, amelyek a leglényegesebb, gyakran használt funkciókhoz kellenek. Ezek között a vezetéshez nélkülözhetetleneket a kormánykeréken és annak közelében, a kényelmi berendezéseket pedig a műszerfal középső részén helyezték el. Az összes többi funkciót a középkonzolon található központi kezelőegységgel irányíthatjuk – köztük a rádió, navigációs rendszer, a WAP-os internetelérés –, és ezekről a funkciókról a műszerfal közepén található képernyő ad visszajelzést.

Ennek a megoldásnak több előnye is van. A legfontosabb, hogy tehermentesíti a vezetőt, míg az elődmodellben mintegy hatvanöt kezelőszervet és harminc kijelzőt kellett figyelemmel követni, addig a 7-esben ezek száma alapvetően csökkent, annak ellenére, hogy az új modellben több

mint ötszáz (!) funkció és eszköz érhető el. Mivel a hagyományos ergonómiai megoldások nem vezettek eredményre, a mérnökök az iDrive keretében egy egészen különleges eljárást dolgoztak ki.

A műszerfalat és annak környékét három részre osztották. Az első és legfontosabb szintet a vezetéshez nélkülözhetetlen kezelőszervek képviselik, ezek a kapcsolók és kijelzők – ilyen többek között a sebességtartó elektronika, az elektronikus (!) váltó, a rögzítőfék, a motorindító gomb és a fedélzeti számítógép kijelzője – a kormányon, vagy annak közvetlen környezetében találhatóak. A második szintet a középkonzol képviseli. Itt a legfontosabb kényelmi berendezések kontrollgombjait helyezték el. Ilyenek a hifi és a légkondicionáló.

Minden további szolgáltatást a központi vezérlőfejjel (controller) lehet elérni. A számtalan menüt és a szükséges funkció kiválasztását a jól megtermett folyadékkristályos kijelzőn követhetjük nyomon. A főmenü négy részből áll, amelyhez több tucat almenü és beállítási lehetőség tartozik. Itt találjuk például a navigáció, a kommunikáció és a szórakozás (DVD-lejátszás stb) paramétereiet. Érdekesség, hogy a kijelzőt úgy alakították ki, hogy napszemüvegben is tökéletesen olvasható legyen. A hatalmas, de könnyen kezelhető vezérlő erő-visszacsatolásos (force feedback), vagyis erős rángásokkal tájékoztat minket, ha a beállítás maximumához értünk. Ez a megoldás annak érdekében született, hogy a vezetőnek ne kelljen levennie szemét az útról, mégis az ideális fokozatot – például az utastérbe áradó levegő mennyisége – tudja kiválasztani.

Az iDrive rendszer feleslegessé teszi a középső sebességváltó kart, illetve a szokásos indítókulcs használatát. A BMW új 7-es sorozatában debütáló technika egy teljesen egyedülálló újítás az autózás történetében, amely nemcsak egyszerűsíti a vezető dolgát a műszerek és kapcsolók közötti eligazodásban, hanem ezáltal a vezetés kényelmét is fokozza, és az aktiv biztonságot is növeli.

Külön szót érdemel a világ első sorozatban gyártott hatsebességes automata váltója. Mivel nincs mechanikus összeköttetés, a fokozatokat a kormányon elhelyezett bajuszkapcsolóval lehet kiválasztani. Itt választható ki ezenfelül a sport és normál módból a nekünk ideális, de ha kedvünk úgy tartja akár manuálisan is kapcsolgathatunk.

Ugyancsak egyedülálló megoldás az elektronikus kézifék. A kormány közelében található kapcsolóval a vezető nemcsak megállás – parkolás – után rögzítheti az autót. A rendszer azt is képes megállapítani, hogy a kocsi éppen egy közlekedési lámpánál áll-e, ha igen, a kerekeket fékezi, így gátolva meg az esetleges előregurulást.

Bárhonnan nézzük is, az új 7-es BMW nemcsak luxusautó, hanem igazi technikai csemege. A fejlődés pedig egy percre sem áll meg.

Klátyik István

Összkerekes sport Volvo

■ Igazi újdonsággal jelentkezett az idei Frankfurti Autószalonon a Volvo. A nagy sikerű S60-ast egy teljesen automatikus elektronikus összkerékhajtási rendszerrel látták el. Az AWD rendszer az autó Multiplex elektromos hálózatához kapcsolódik, ezért állandó kommunikációra képes az egyéb fedélzeti rendszerekkel, hogy az összkerékhajtás mindenkor a pillanatnyi menethelyzetnek megfelelően működjék. A digitális kommunikáció kiterjed például az STC (Stability and Traction Control) kipörgésgátlóra.

Az elektronikus vezérlésű összkerékhajtási rendszer – AWD: All Wheel Drive – legfőbb jellemzője az első és hátsó tengelyek rendkívül rövid bekapcsolási és oldási ideje. Az izgalmas újdonság már rendelhető, az első modellek a következő hetekben kerülnek a szalonokba.

Kabrió Saab-módra

■ Idén ünnepli a Saab gyár a Cabriolet modell fennállásának 15. születésnapját. Ez alkalomból a gyár külön erre az alkalomra kialakított Design Edition kiadással lepte meg vásárlóit. A 9-3 SE Cabriolet Design Edition egy speciális változata a már megszokott kabrió modellnek. A karakteres belsőt titánszürke műszerfal, sötétszürke bőrkárpit, kék bevarrással, és matt króm ajtókilincsek jellemzik. Az ajtókárpit elegánsan harmonizál az autó belsejével.

Ezt az exkluzív belső kialakítást még tökéletesebbé teszi a bőrrel kombinált kormánykerék. A 9-3 SE Cabriolet Design Edition 3 színben rendelhető: Steel szürkében, ezüstben és feketében. A különleges belső kialakítás mellett gondoltak a külsőre is. Az autó színre fújt szélvédőkeretet, 17 colos, 5 küllős, könnyűfém keréktárcsákat, illetve színre fújt első-hátsó és küszöbspoilereket kapott.

Ajándék telefon az Olvasónak!

Nyerje meg álmai mobiltelefonját, egy kártyafüggetlen Samsung SGH N 100-as készüléket, 90 ezer forint értékben. Ehhez csak annyit kell tennie, hogy az alábbi szelvényen bejelöli a helyes válaszokat, és postán beküldi a következő címre: PersonArt Kft. 1141 Budapest, Komócsy u. 5–7.
A helyes megfejtők között kisorsoljuk a Samsung SGH N 100-as készülékét. Beküldési határidő: 2001. szeptember 26. A kérdésekre a helyes választ az InfoKrónika cikkeiben is megtalálják. Lapozzon, hogy WAP-ozzon!

Mit tud az SGH N 100?

E heti nyereményünk az egyik legújabb Samsung telefon, az SGH N 100-as könnyen és kényelmesen kezelhető, kibővített szolgáltatásokkal rendelkezik, ideális a használhatósága és hordozhatósága.

A Samsung saját fejlesztésű technológiája mindenki számára elérhetővé teszi a WAP-szolgáltatást, megtekinthetjük az elektronikus leveleket, a tőzsdei árfolyamokat, vagy akár az időjárás-jelentést.

A telefon főbb funkciói még: személyes információkezelés, hívócsoport-kialakítás, sajátdallam-szerkesztés, valamint a hangvezérelt menürendszer.

Üzemmód: kétsávos, (GSM 900/DCS 1800)
Méretek: 105 x 42 x 17,5 mm
Tömeg: 83 gramm vékony akkumulátorral
LCD kijelző: grafikus (128 x 64 képpontos), 4 szövegsorral és 1 ikonsorral
Antenna: rögzített
Beszélgetési és készenléti idők
Akkumulátor típusa: Vékony (500mAh), Standard (800mAh)
Beszélgetési idő: 2,5 óra 3,5 óra
Készenléti idő: 55 óra, 90 óra

1. Mi a neve az izomteljesítményt mérő készüléknek?
A. Potenciaméter
B. Barométer
C. Ergométer

2. Melyik laboratórium fejlesztette ki a Surround hangzást?
A. Digisound
B. Dolby
C. Sound Theather

3. Mi a Linux kabalaállata?
A. Delfin
B. Egér
C. Pingvin

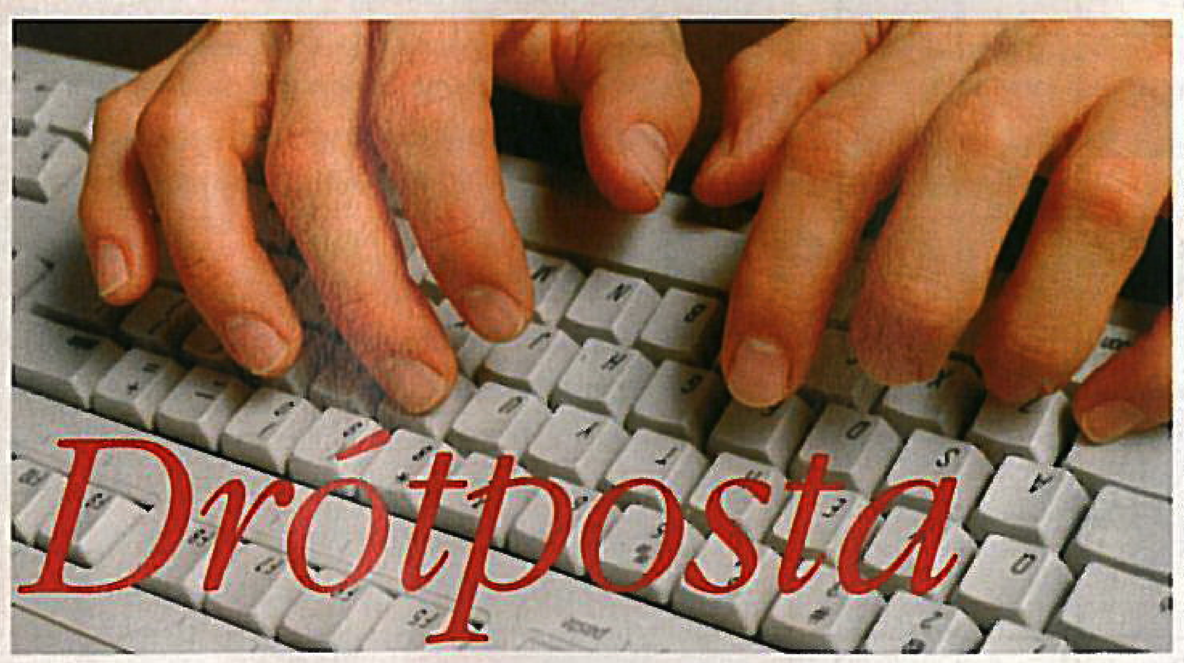
4. Milyen formában terjed a zene az interneten?
A. CD2
B. MP3
C. DV4

5. A Samsung SGH N 100-as mobiltelefonnak mennyi a készenléti ideje vékony akkumulátorral?
A. 25 óra
B. 55 óra
C. 70 óra

Ne hagyja ki ezt az alkalmat!
Ha most nem nyer, akkor se keseredjen el, mert játékunk folytatódik.

InfoKrónika játék

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

Számos levelet, üzenetet kapunk olvasóinktól, elismerő sorokat, jó szándékú kritikát, és egyre több kérdést is. Valamennyi kérdésre igyekszünk válaszolni, vagy e-mailben, vagy pedig – ha a téma nagyobb érdeklődésre tarthat számot – ezeken a hasábokon. Természetesen helyt adunk véleményüknek is, a terjedelem szabta határok között. Várjuk tehát a leveleiket, kérdéseiket, hozzászólásukat egy-egy témához az infokronika@infokronika.hu címre – tekintsék a sajátjuknak ezt a rovatot!

Tisztelt Szerkesztőség!
Hogyan lehet házilag képernyővédőt szerkeszteni? Választottam 5 darab fényképet, ezek a kedvenceim, ezeket szeretném látni a monitoron, ha pihen a gép.
Köszönettel: Kovács Zita

Kedves Zita!
Javaslom a http://www.geocities.com/michaelneice/fotozescreensaver/fotozess.zip címről ingyenesen letölthető képernyővédő használatát, mellyel bármilyen képet, képsorozatot megjeleníthetünk.

Tisztelt Szerkesztőség!
A segítségüket kérem, a gondom a következő: az Excel programban hogyan kell egy rendezetlen névsorhoz tartozó adatokat abc-sorrendbe tenni úgy, hogy a névsor abécébe rendezésével együtt az azokhoz tartozó adatok is kövessék a nevet?

A másik kérdés: vírusfertőzött, de még el nem olvasott levél törölhető-e úgy a gépről biztonságosan a törlés paranccsal, hogy az később ne okozzon gondot?
Köszönettel,
Schweiger Árpád

Kedves Árpád!
Az Excelben ki kell jelölnie azokat az oszlopokat (illetve mezőket), melyekben a rendezni kívánt adatok vannak. A program Data menüjében a Sort paranccsal megadható az összes kívánt paraméter: hogyan rendezze, mely oszlop alapján, és így tovább.

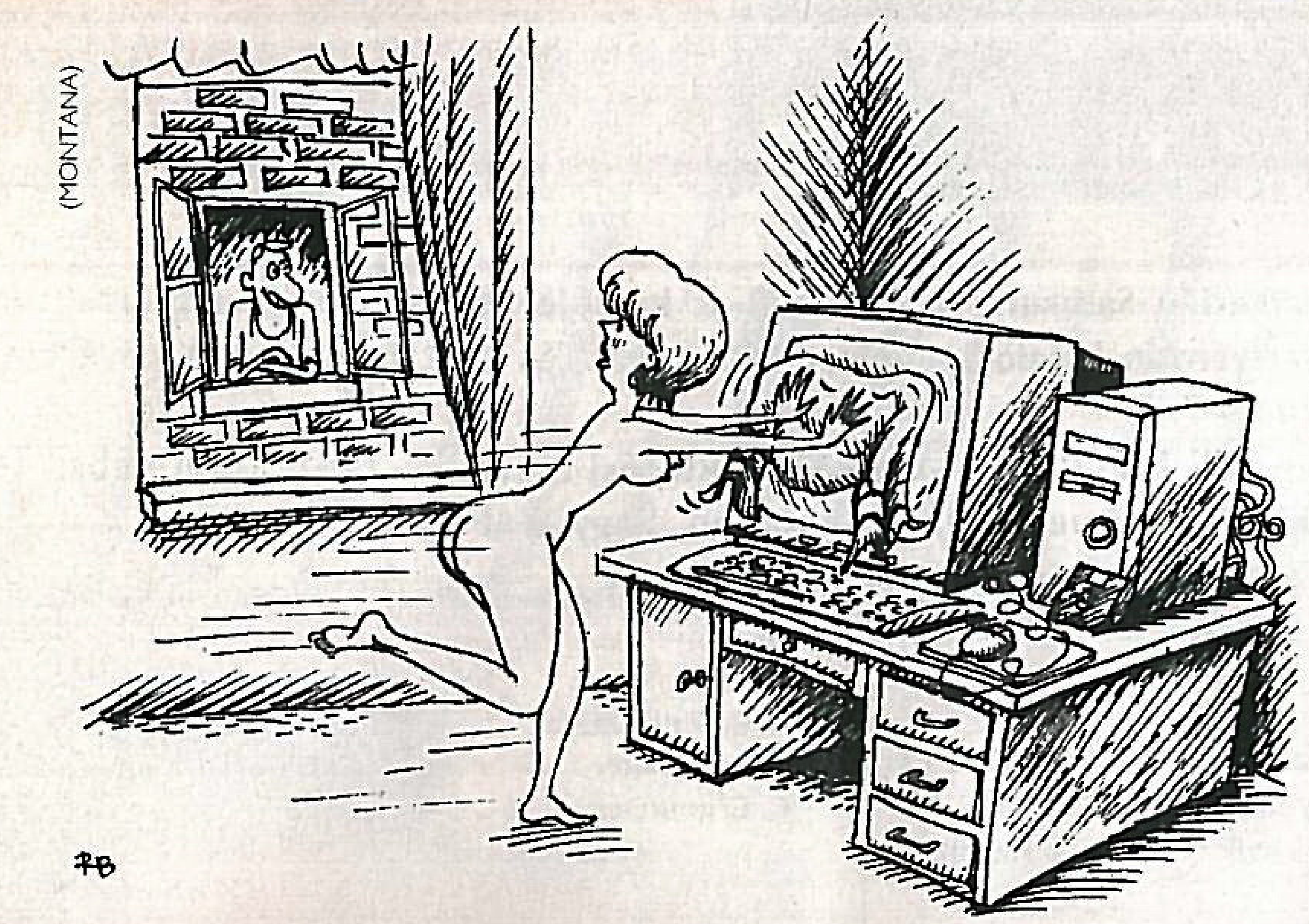
A vírusfertőzött levél törlését érdemes úgy végezni (Outlook és Outlook Express esetében), hogy a Shift gombot lenyomva tartva nyomjuk meg a Del gombot.

Ekkor a levél nem kerül a „Törölt üzenetek" mappába, hanem azonnal „köddé válik".

Tisztelt Szerkesztőség!
Grafikai programot szeretnék telepíteni a gépemre. Segítsenek abban, hogy mekkora kapacitású gépre van ehhez a művelethez szükségem.
Köszönettel: Halmai Ádám

Tisztelt Halmai Ádám!
A konkrét szoftver ismerete nélkül nehéz nyilatkozni, de általánosságban elmondható, hogy elsősorban a gyors processzor és rengeteg memória az, amire az ilyen programok vágynak.

Így javaslom a legalább 256 MB RAM és 900 MHz-es CPU kiválasztását.

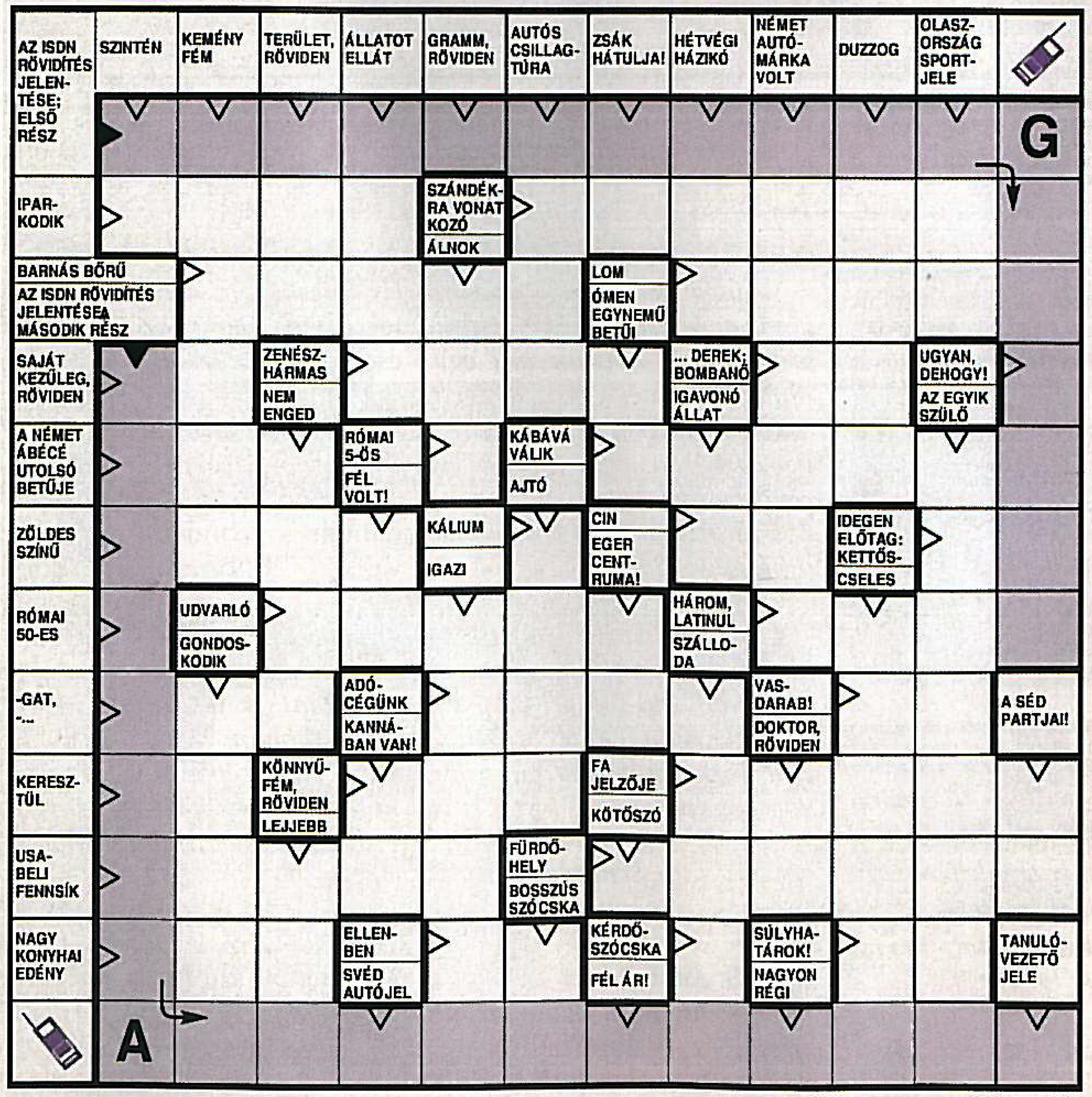
Info-Murphy

– Ha elég memóriát vásárolsz, kiderül, hogy nincs hely a merevlemezen.

– A merevlemez mindig tele van. Felesleges több helyet csinálni, mert az adatok azonnal kitágulnak és betöltik a teret.

– Ha egy program elfér a memóriában, és a merevlemezen is elég hely van, akkor már csak másodpercek vannak hátra, míg a rendszer elszáll.

– Nem számít, milyen jó üzletet csináltál, amikor megvetted a gépedet. Holnap úgyis féláron árulják majd.

Beküldési határidő: 2001. szeptember 26. **Cím:** 1141 Bp., Komócsy u. 5–7.; e-mail: **infokronika@infokronika.hu.** A helyes megfejtők közöttt 5 db 1 éves ***InfoKrónika***-előfizetést sorsolunk ki. Az InfoKrónika 2001. szeptember 6-án megjelent számában a rejtvény megfejtése: Globális Mobil Távközlési Szabvány. **Nyertesek:** *Dán Zsuzsa,* 1212 Bp.; *Éles Ferenc,* 6000 Kecskemét; *Hirth Tibor,* 6430 Bácsalmás; *Kovács Mónika,* 8100 Várpalota; *Tóth Tamás,* 2100 Gödöllő.

KUKAC

DIGI-SZIGNÓ

Végre hatályba lépett az elektronikus aláírásról szóló törvény, már alig vártam. A parlamentben mind a kormánypártok, mind az ellenzékiek megszavazták az új jogszabályt, bár én már sejtem, hogy miért. A törvény rendelkezései egyértelműek és világosak, mindenki megértheti, kivéve persze engem. Íme, egy újabb olyan intézmény, amelyet anélkül fogok használni, hogy működését érteném; ez persze senkit ne zavarjon, a legbonyolultabb szerkezet, amit még megértek, az a dugóhúzó. (A sima, maroknyeles dugóhúzóról van szó, nem arról a kacifántos, bonyolult emelő fogaskerékkel működőről.)

Az elektronikus aláírásról azt hittem, hogy úgy készül: a töltőtollamat bedugom a konnektorba, és kész. Esetleg hamarosan kijön egy tartós elemmel működő változat is.

Az IT-menedzserünk azonban elmagyarázta, hogy a dolog ennél jóval egyszerűbb. Vesz az ember egy tetszőleges hosszúságú clear textet (én itt álltam le!), egy hash algoritmust (itt már álltam), egy privát kulcsot, valamint egy aláírás-készítő algoritmust. Gondolom, eddig világos, legalább is az IT-menedzser számára az volt. Ezután a clear textet benyomatjuk a hashba, ezzel egy olyan lenyomatot kapunk, amely csak a mi textünkre jellemző, s ami az elektronikusan aláírót mélységesen megnyugtatja. Ekkor már csak a lenyomatot kell a privát kulccsal együtt behelyezni abba a másik algoritmusba, és kész is vagyunk, az aláírás-grafománok legnagyobb örömére.

Mindez azért fontos, mert ezentúl a digitális aláírásom segítségével fogok vásárolni kenyérpirítót és izlandi fókalekvárt, így fogom intézni a bankszámláim feltöltését és leszívását, villanyos aláírással fogom a biztosítónak bejelenteni, ha a nejem megint összetörte a kocsit, digitálisan fogok adóbevallást készíteni, és áfát visszaigényelni. Én nagyon bízom ezekben a hash algoritmusokban.

Az iskolában a tanító néni meg fogja dorgálni a fiamat, ha csúnya az elektronikus aláírása, az írástudatlant ezután nem analfabétának, hanem andigitálisnak fogjuk hívni, aki a neve helyére csak három algoritmust ír. A hagyományos váltóhamisítóknak és a grafológusoknak pedig majd felkopik az álluk.

Holnap fel is adok egy hirdetést az újságba: Autogramgyűjteményemet egy digitális aláírásról szóló kézikönyvre cserélném!

Thunkó Barnabás

Életünk során mindannyian arra törekszünk, hogy magunk, családunk és gyermekeink jövőjét megalapozzuk, valóra vált álmainkat, értékeinket megőrizzük az utánunk következő generációk számára. Célkitűzéseink eléréséhez olyan társakra van szükségünk, akikhez bizalommal fordulhatunk és hosszú távon ragaszkodunk.

A Raiffeisen Private Banking a magánpénzügyek kezelésében teljes körűen áll rendelkezésére, biztosítva az Ön igényeihez igazodó egyedi megoldásokat és diszkréciót. Felelősséggel átérezve értékei fontosságát munkánkkal arra törekszünk, hogy vagyona gyarapítása mellett kedvteléseinek is gondtalanul élhessen!

VELÜNK KÖNNYEBB

Raiffeisen BANK
Private Banking

www.raiffeisen.hu
Hívja a 484 42 22-es telefonszámot!